



وزارت جهاد کشاورزی

معاونت امور برنامه ریزی، اقتصادی و بین المللی

دفتر آمار و فناوری اطلاعات

تعاریف استاندارد شده واژه های بخش کشاورزی

((سال ۱۳۸۸))



بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ



وزارت جهاد کشاورزی
معاونت امور برنامه‌ریزی، اقتصادی و بین‌المللی
دفتر آمار و فناوری اطلاعات

تعاریف استاندارد شده واژه‌های بخش کشاورزی

((سال ۱۳۸۸))

سرشناسه	: ایران. وزارت جهاد کشاورزی. دفتر آمار و فناوری اطلاعات
عنوان و نام پدیدآور	: تعاریف استاندارد شده واژه‌های بخش کشاورزی سال ۱۳۸۸ / تهیه کننده دفتر آمار و فناوری اطلاعات وزارت جهاد کشاورزی.
مشخصات نشر	: تهران : وزارت جهاد کشاورزی، معاونت برنامه‌ریزی و اقتصادی، دفتر آمار و فناوری اطلاعات، ۱۳۸۸.
مشخصات ظاهری	: ب، ۴۹ ص.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۴۶۷-۰۲۹-۹
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیپا
موضوع	: کشاورزی-- اصطلاح‌ها و تعبیرها -- استانداردها
موضوع	: شیلات -- اصطلاح‌ها و تعبیرها -- استانداردها
موضوع	: آبخیزداری -- اصطلاح‌ها و تعبیرها -- استانداردها
شناسه افزوده	: ایران. وزارت جهاد کشاورزی. دفتر آمار و فناوری اطلاعات
رده‌بندی کنگره	: S ۴۱۱/ت۶ ۱۳۸۸
رده‌بندی دیویی	: ۶۳۰/۳۰۲۱۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۱۸۷۲۹۷۱

نام کتاب : تعاریف استاندارد شده واژه‌های بخش کشاورزی - سال ۱۳۸۸
تهیه کننده : دفتر آمار و فناوری اطلاعات وزارت جهاد کشاورزی
ناشر : وزارت جهاد کشاورزی، معاونت امور برنامه‌ریزی، اقتصادی و بین‌المللی، دفتر آمار و فناوری اطلاعات
لیتوگرافی، چاپ و صحافی : دفتر خدمات تکنولوژی آموزشی - نشر آموزش کشاورزی
شمارگان : ۳۰۰ نسخه

آدرس : تهران - بلوار کشاورز، وزارت جهاد کشاورزی، طبقه اول - تلفن : ۸۱۳۶۲۱۳۵ دورنگار : ۸۸۹۷۰۱۷۰
نشانی الکترونیکی : info@maj.ir آدرس سایت : <http://www.maj.ir>

شابک : ۹۷۸-۹۶۴-۴۶۷-۰۲۹-۹
ISBN : 978 - 964 - 467 - 029 - 9

فهرست

<u>صفحه</u>	<u>عنوان</u>
الف	عناوین واژه‌ها
۱	مقدمه
۲	آب و خاک
۴	امور اراضی
۶	تعاون روستایی
۱۰	تولیدات گیاهی
۲۰	جنگل، مرتع و آبخیزداری
۳۳	دام، طیور، زنبور عسل و کرم ابریشم
۴۳	شیلات و آبزیان

آب و خاک

- ۱- آبیاری بارانی
- ۲- آبیاری غرقابی
- ۳- آبیاری قطره‌ای
- ۴- آبیاری کرتی
- ۵- آبیاری نشتی
- ۶- آبیاری نواری

امور اراضی

- ۷- زمین بایر
- ۸- زمین بایر قابل عمران
- ۹- زمین موات
- ۱۰- زمین مولد

تعاون روستایی

- ۱۱- اتحادیه تعاونی روستایی استان
- ۱۲- اتحادیه تعاونی روستایی شهرستان
- ۱۳- اتحادیه تعاونی کشاورزی استان
- ۱۴- اتحادیه مرکزی تعاونی‌های روستایی و کشاورزی
- ۱۵- انبار
- ۱۶- حوزه تعاونی روستایی
- ۱۷- سپرده واحدهای اعتباری شرکت تعاونی روستایی
- ۱۸- سرمایه شرکت تعاونی روستایی
- ۱۹- شرکت تعاونی روستایی
- ۲۰- شرکت تعاونی روستایی عضو اتحادیه تعاونی روستایی شهرستان
- ۲۱- شرکت تعاونی زنان روستایی
- ۲۲- شرکت تعاونی کشاورزی
- ۲۳- عضو اتحادیه تعاونی روستایی استان
- ۲۴- عضو شرکت تعاونی روستایی
- ۲۵- عضو شرکت تعاونی زنان روستایی
- ۲۶- عضو شرکت تعاونی کشاورزی
- ۲۷- فعالیت اعتباری تعاونی روستایی
- ۲۸- مرکز خرید شیر
- ۲۹- واحدهای اعتباری شرکت تعاونی روستایی

تولیدات گیاهی

- ۳۰- اراضی زراعی
- ۳۱- اراضی زراعی آب
- ۳۲- اراضی زراعی دیم
- ۳۳- اراضی زیر کشت
- ۳۴- اسپان (بذر قارچ)
- ۳۵- باغ
- ۳۶- باغداری
- ۳۷- باغ سازگار
- ۳۸- باغ مادری
- ۳۹- باگاس
- ۴۰- بذر
- ۴۱- بذر پلی ژرم
- ۴۲- بذر منوژرم
- ۴۳- بذر هیبرید
- ۴۴- برداشت

۴۵- پا جوش

۴۶- پیاز تکثیر

۴۷- توتستان

۴۸- چای استحصالی

۴۹- خزانه

۵۰- داشت

۵۱- دانه

۵۲- درخت بارور

۵۳- درخت غیرمثمر

۵۴- درخت مثمر

۵۵- ریزوم (ساقه رونده زیرزمینی)

۵۶- زراعت

۵۷- زمین آیش

۵۸- سال زراعی

۵۹- غده

۶۰- فرآوری محصول

۶۱- فرآیند عمل‌آوری برگ سبز چای

۶۲- قارچ خوراکی

۶۳- قارچ دکمه‌ای

۶۴- قارچ صدفی

۶۵- قلمستان

۶۶- قلمه

۶۷- کاشت

۶۸- کاشت پراکنده محصولات باغی

۶۹- کاشت مجتمع

۷۰- کاشت مجتمع ساده

۷۱- کاشت مجتمع ساده (کاشت مجتمع تک‌محصولی)

۷۲- کاشت مجتمع مخلوط

۷۳- کشت آبی

۷۴- کشت دیم

۷۵- کشت زیردرختی

۷۶- کشت ساده (کشت تک‌محصولی)

۷۷- کشت گلخانه‌ای

۷۸- کشت مجدد

۷۹- کشت مخلوط

۸۰- کشتگاه سرپوشیده

۸۱- کمپوست

۸۲- کود پاشی

۸۳- گلخانه

۸۴- گل شاخه بریده (گل بریدنی)

۸۵- گیاه زینتی

۸۶- گیاهان دائمی (نباتات دائمی)

۸۷- محصول سالانه

۸۸- ملاس

۸۹- نشاء

۹۰- نهالستان

۹۱- وارسته گیاهی

جنگل، مرتع و آبخیزداری

۹۲- آب‌بند

۹۳- آبخیزداری

۹۴- اپی

۹۵- احیا و غنی‌سازی جنگل

۹۶- اراضی جنگلی

۹۷- اراضی شور و نم‌زار

۹۸- اراضی کم‌پوشش و بیرون‌زدگی سنگی

۹۹- استحصال فرآورده‌های چوبی

۱۰۰- اسکله‌ریزی

۱۰۱- بند بتنی

۱۰۲- بند چپری

۱۰۳- بند خاکی

۱۰۴- بند خشکه‌چین

۱۰۵- بند سنگی - ملاتی

۱۰۶- بند گابیونی

۱۰۷- بهره‌برداری از جنگل

۱۰۸- بیابان‌زدایی

۱۰۹- بیشه‌زار و درختچه‌زار

۱۱۰- پارک جنگلی طبیعی

۱۱۱- پخش سیلاب

۱۱۲- پدیده‌های بیابانی

۱۱۳- پروانه چرا (پروانه مرتعداری، پروانه بهره‌برداری از مرتع)

۱۱۴- پرورش جنگل

۱۱۵- پهنه‌های ماسه‌ای

۱۱۶- تپه‌های ماسه‌ای

۱۱۷- تپه‌های ماسه‌ای غیرفعال

۱۱۸- تپه‌های ماسه‌ای فعال

۱۱۹- تپه‌های ماسه‌ای نیمه‌فعال

۱۲۰- تجدید حجم

۱۲۱- تخریب منابع طبیعی

۱۲۲- تراس‌بندی

۱۲۳- تنسيق مراتع

۱۲۴- تورکینست

۱۲۵- توسعه درختکاری

۱۲۶- جنگلداری

۱۲۷- جنگل قابل بهره‌برداری

۱۲۸- جنگلکاری (جنگلکاری دست کاشت)

۱۲۹- چوب الواری

۱۳۰- چوب تراورس

۱۳۱- حصارکشی

۱۳۲- حفاظت از منابع طبیعی

۱۳۳- حوزه آبخیز داخلی

۱۳۴- حوزه آبخیز سدی

۱۳۵- حوزه آبخیز شهری

۱۳۶- حوزه آبخیز مرزی

۱۳۷- دام مجاز

۱۳۸- دایک خاکی

۱۳۹- درختچه جنگلی

۱۴۰- دق‌های رسی

۱۴۱- دیم‌زار کم‌بازده

۱۴۲- دیوار ساحلی رودخانه

۱۴۳- ذخیره‌گاه جنگلی

۱۴۴- ذغال

۱۴۵- زراعت چوب

۱۴۶- سامان عرفی

۱۴۷- سکوبندی

۱۴۸- طرح جنگلداری

۱۴۹- ظرفیت مرتع

۱۵۰- عملیات بیولوژیک آبخیزداری

۱۵۱- عملیات بیومکانیکی آبخیزداری

۱۵۲- عملیات مدیریتی آبخیزداری

۱۵۳- عملیات مکانیکی آبخیزداری

۱۵۴- فرآورده‌های اصلی جنگلی

۱۵۵- قرق

۱۵۶- کانون‌های بحرانی

۱۵۷- کمربند حفاظتی

۲۶۴- سردخانه
 ۲۶۵- شرکت تعاونی صیادی
 ۲۶۶- شیلات
 ۲۶۷- صیادی (صید آبزیان)
 ۲۶۸- صید (آبزیان صیدشده)
 ۲۶۹- صید پره
 ۲۷۰- صیدگاه
 ۲۷۱- لارو ماهی
 ۲۷۲- لارو میگو
 ۲۷۳- ماهی استخوانی
 ۲۷۴- ماهی خاوباری
 ۲۷۵- ماهیان سردآبی
 ۲۷۶- ماهیان گرمابی
 ۲۷۷- مرکز تکثیر آبزیان
 ۲۷۸- مزارع پرورش آبزیان
 ۲۷۹- مزرعه خرد
 ۲۸۰- مساحت مفید مزارع پرورش آبزیان

۲۱۰- ظرفیت عملی گاوداری (ظرفیت بالفعل گاوداری)
 ۲۱۱- ظرفیت گاوداری
 ۲۱۲- فعالیت دامداری (پرورش دام)
 ۲۱۳- کشتارگاه صنعتی دام
 ۲۱۴- کلنی
 ۲۱۵- کندو
 ۲۱۶- کندوی با جمعیت
 ۲۱۷- کندوی بومی
 ۲۱۸- کندوی مدرن
 ۲۱۹- گاو آمیخته
 ۲۲۰- گاو اصیل
 ۲۲۱- گاو بومی
 ۲۲۲- گاو خشک
 ۲۲۳- گله‌های مولد طیور
 ۲۲۴- لنبه
 ۲۲۵- ماشین جوجه‌کشی
 ۲۲۶- مرغ بومی
 ۲۲۷- مرغ پایان دوره
 ۲۲۸- مرغ تخمگذار
 ۲۲۹- مرغ حذفی
 ۲۳۰- مرغ گوشتی (نیمچه گوشتی)
 ۲۳۱- مرغ مادر
 ۲۳۲- مرغداری پرورش پोलت تخمگذار
 ۲۳۳- مرغداری پرورش مرغ تخمگذار
 ۲۳۴- مرغداری پرورش مرغ گوشتی (مرغداری پرورش نیمچه گوشتی)
 ۲۳۵- ملکه زنبور عسل
 ۲۳۶- موسسه‌ی پرورش مرغ مادر
 ۲۳۷- موسسه‌ی جوجه‌کشی
 ۲۳۸- میدان دام‌کشتاری
 ۲۳۹- موم زنبور عسل
 ۲۴۰- واحد پروار بندی گوساله
 ۲۴۱- واحد پرورش گاو شیری به روش صنعتی

شیلات و آبزیان

۲۴۲- آبادی صیادی
 ۲۴۳- آب‌بندان
 ۲۴۴- آبزیان (موجودات آبی)
 ۲۴۵- آبزیان پرورشی
 ۲۴۶- استخر دو منظوره
 ۲۴۷- استخر ذخیره آب کشاورزی
 ۲۴۸- بچه ماهی تولیدشده
 ۲۴۹- بچه ماهی رهاسازی شده
 ۲۵۰- بچه میگوی تولیدشده
 ۲۵۱- بچه میگوی رهاسازی شده
 ۲۵۲- بندر صیادی
 ۲۵۳- پره کشی
 ۲۵۴- پرورش آبزیان
 ۲۵۵- پرورش ماهی
 ۲۵۶- پرورش ماهی در شالیزار
 ۲۵۷- پرورش میگو
 ۲۵۸- پودر ماهی (آرد ماهی)
 ۲۵۹- تونل انجماد
 ۲۶۰- خاویار
 ۲۶۱- ذخیره سازی آبزیان
 ۲۶۲- روزهای صید (فصل صید)
 ۲۶۳- روزهای مفید صید

۱۵۸- کویر
 ۱۵۹- مالچ‌پاشی
 ۱۶۰- محصولات فرعی جنگل و مرتع
 ۱۶۱- مدیریت مراتع
 ۱۶۲- مدیریت هرز آب
 ۱۶۳- مراتع قشلاقی
 ۱۶۴- مراتع مشجر
 ۱۶۵- مراتع میان‌بند
 ۱۶۶- مراتع بیلاقی
 ۱۶۷- مرتع
 ۱۶۸- مرتعدار
 ۱۶۹- ممیزی اراضی و تفکیک مستثنیات
 ۱۷۰- ممیزی مراتع
 ۱۷۱- همیزم
 ۱۷۲- واحد دامی

دام، طیور، زنبور عسل و

کرم ابریشم

۱۷۳- اکستراتور
 ۱۷۴- بره موم
 ۱۷۵- پرورش زنبور عسل (زنبورداری)
 ۱۷۶- پرورش طیور به روش سنتی
 ۱۷۷- پرورش طیور به روش صنعتی
 ۱۷۸- پرورش کرم ابریشم (نوغانداری)
 ۱۷۹- پولت تخمگذار
 ۱۸۰- پیله
 ۱۸۱- تخم مرغ نطفه‌دار
 ۱۸۲- تک سمی
 ۱۸۳- تلنبار
 ۱۸۴- تلیسه
 ۱۸۵- جعبه تخم نوغان
 ۱۸۶- جوجه یکروزه مرغ بومی
 ۱۸۷- جوجه یکروزه مرغ تخم‌گذار
 ۱۸۸- جوجه یکروزه مرغ گوشتی
 ۱۸۹- جوجه‌ی یکروزه
 ۱۹۰- دام تلف شده
 ۱۹۱- دام خشک (ماده مولد خشک)
 ۱۹۲- دام زائیده شده*
 ۱۹۳- دام سبک
 ۱۹۴- دام سنگین
 ۱۹۵- دام شیرده (ماده مولد شیرده)
 ۱۹۶- دام‌کشتاری
 ۱۹۷- دام ماده مولد
 ۱۹۸- زنبور پاکتی
 ۱۹۹- زنبور کارگر
 ۲۰۰- زنبور نر
 ۲۰۱- زنبورداری ثابت
 ۲۰۲- زنبورداری کوچ‌رو
 ۲۰۳- زهر زنبور عسل
 ۲۰۴- ژله رویال
 ۲۰۵- سیستم قفس تمام اتوماتیک
 ۲۰۶- سیستم قفس ساده
 ۲۰۷- سیستم قفس نیمه اتوماتیک
 ۲۰۸- شان کندو
 ۲۰۹- ظرفیت اسمی گاوداری (ظرفیت بالقوه گاوداری)

مقدمه

بخش مهمی از اختلاف‌های موجود در نتایج طرح‌ها و گزارش‌های آماری ناشی از یکسان نبودن تعاریف و مفاهیم آماری مورد استفاده در دستگاه‌های تولیدکننده آمار است که این موضوع موجب بروز مشکلات متعددی از قبیل عدم قابلیت مقایسه‌پذیری و جمع‌پذیری آمارها در سطح ملی و بین‌المللی، عدم امکان استفاده از سری‌های زمانی، اتلاف منابع مالی و انسانی و در نهایت کاهش اعتماد عمومی نسبت به آمار منتشره می‌شود. تهیه تعاریف و تعیین مفاهیم و معیارها و طبقه‌بندی‌های آماری بر عهده مرکز آمار ایران است و لازم است کلیه وزارت‌خانه‌ها و دستگاه‌هایی اجرایی در انجام آمارگیری‌ها از تعاریف و مفاهیم، روش‌ها و معیارها و طبقه‌بندی‌های استاندارد شده در مرکز آمار ایران که با همکاری دستگاه‌های تخصصی ذیربط تهیه شده است تبعیت نمایند. هدف از استانداردسازی تعاریف و مفاهیم به این معناست که برای هر قلم آماری در نهایت یک تعریف که از جامعیت و مانعیت کافی برخوردار باشد به عنوان تعریف استاندارد استفاده گردد. تاکنون تعاریف و مفاهیم دویست و هشتاد واژه و اصطلاح تخصصی در حوزه کشاورزی و منابع طبیعی با هماهنگی این دفتر و همکاری زیربخش‌های تخصصی وزارت جهاد کشاورزی در دفتر استانداردهای آماری مرکز آمار ایران استاندارد شده است و استانداردسازی تعاریف مابقی واژه‌ها و اصطلاحات نیز در دستور کار قرار دارد. در ادامه به مراحل فرآیند استانداردسازی تعاریف و مفاهیم برای آشنایی کارشناسان و مدیران محترم اشاره می‌شود:

- دریافت و بررسی واژه‌ها از زیربخش‌های تخصصی حوزه کشاورزی و منابع طبیعی
- ارسال واژه‌ها به دفتر استانداردهای آماری مرکز آمار ایران
- آماده‌سازی اطلاعات مربوط به واژه‌ها (از قبیل شماره قلم، واژه‌های مترادف مرتبط، تعاریف و منابع موجود در زمینه واژه، نظرات ارسال شده و تعریف نهایی) و تکمیل فرم تحت عنوان «شناسنامه واژه»
- دعوت از نمایندگان و صاحب‌نظران معاونت‌ها، سازمان‌ها و دفاتر مربوطه به منظور ارائه و بررسی تعریف جامع واژه در جلسات کارشناسی در محل دفتر استانداردهای آماری مرکز آمار ایران
- اخذیه تأییدیه از شرکت‌کنندگان در جلسه و مدیران مستقیم آنان
- ارسال واژه‌های نهایی شده از سوی مرکز آمار
- انتشار گزارش در سایت‌های مرکز آمار ایران، وزارت جهاد کشاورزی و همچنین انتشار گزارش در قالب کتاب و اطلاع‌رسانی به کلیه بخش‌های تخصصی

این نشریه حاصل همکاری، تعامل و همفکری کارشناسان مرکز آمار ایران و کارشناسان صاحب‌نظر معاونت‌ها و سازمان‌های تخصصی وزارت جهاد کشاورزی شامل: امور تولیدات گیاهی، امور دام، آب و خاک و صنایع، امور اراضی، شیلات، جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری، ترویج، آموزش و تحقیقات، تعاون روستایی و کارشناسان دفتر آمار و فناوری اطلاعات می‌باشد که از تلاش‌های ارزنده و صمیمانه آنان تشکر و قدردانی می‌گردد و از کارشناسان محترم انتظار دارد با ارایه نقطه نظرات اصلاحی در تکمیل این مجموعه ما را یاری فرمایند.

علی رادمهر

مدیر کل دفتر آمار و فناوری اطلاعات

آب و خاک

۱- آبیاری بارانی

یکی از روش‌های آبیاری تحت فشار است که در آن آب بوسیله شبکه‌ی لوله‌ها در عرصه تحت کشت توزیع شده و از طریق آب‌پاش‌ها به صورت باران پاشیده می‌شود.

۲- آبیاری غرقابی

نوعی آبیاری است که در آن زمین به کرت‌های با شیب کم تقسیم شده و آب، تمام واحد آبیاری را پوشانده و در حالت سکون در خاک نفوذ می‌کند.

۳- آبیاری قطره‌ای

یکی از روش‌های آبیاری تحت فشار است که در آن آب پس از تصفیه فیزیکی، بوسیله شبکه‌ی لوله‌ها در عرصه تحت کشت توزیع شده و از طریق قطره چکان‌ها به صورت قطرات خارج شده و در پای گیاه می‌ریزد.

۴- آبیاری کرتی

نوعی آبیاری غرقابی است که در آن زمین به کرت‌های کوچک تقسیم شده و آب در داخل آن به صورت ساکن در خاک نفوذ می‌کند.

۵- آبیاری نشتی

نوعی آبیاری است که به منظور آن در زمین، جوی و پشته یا شیارهایی موازی ایجاد می‌شود و در هر مرتبه آبیاری، آب را با جریان ملایم وارد جوی‌ها یا شیارها می‌کنند. در این روش، آب به تدریج در اطراف جوی یا شیار نشست می‌کند و در دسترس ریشه گیاه قرار می‌گیرد. در برخی موارد بخشی از آب از زهکش انتهایی تخلیه می‌شود.

۶- آبیاری نواری

نوعی آبیاری غرقابی است که در آن زمین به کرت‌های باریک و بلند تقسیم شده، و آب از سر کرت وارد شده و پس از رسیدن به انتهای کرت، بسته می‌شود.

امور اراضی

۷- زمین بایر

زمینی است که سابقه احیا و بهره‌برداری دارد ولی بیش از ۵ سال متوالی بلاکشت باقی مانده باشد. جنگل و مرتع زمین بایر محسوب نمی‌شود.

۸- زمین بایر قابل عمران

زمین بایری است که قابلیت کشت و بهره‌برداری دارد.

۹- زمین موات

زمینی است که سابقه احیا و بهره‌برداری ندارد و به صورت طبیعی باقی مانده است. جنگل و مرتع زمین موات محسوب نمی‌شود.

۱۰- زمین مولد

زمینی است که به رشد و نمو گیاهان برای تولید محصولات کشاورزی، مرتعی و جنگلی اختصاص یافته است.

تعاون روستایی

۱۱- اتحادیه تعاونی روستایی استان

مجموعه‌ای با عضویت حداقل ۷ اتحادیه تعاونی روستایی شهرستان است که در محدوده جغرافیایی یک استان جهت ارائه خدمت به اتحادیه‌های تعاونی روستایی عضو اتحادیه تعاونی‌های روستایی استان تشکیل می‌گردد.

۱۲- اتحادیه تعاونی روستایی شهرستان

مجموعه‌ای با عضویت حداقل ۷ شرکت تعاونی روستایی است که بر اساس ضوابط تشکیل شرکت‌های تعاونی روستایی در محدوده جغرافیایی یک شهرستان تشکیل می‌گردد.

۱۳- اتحادیه تعاونی کشاورزی استان

مجموعه‌ای با عضویت حداقل ۷ اتحادیه تعاونی کشاورزی است که دارای فعالیت یکسان بوده و در محدوده جغرافیایی یک استان قرار دارند.

۱۴- اتحادیه مرکزی تعاونی‌های روستایی و کشاورزی

مجموعه‌ای با عضویت حداقل ۷ اتحادیه تعاونی روستایی یا کشاورزی استان است.

۱۵- انبار

مکان یا محوطه محصور است که تمام یا قسمتی از آن برای نگهداری کالا در نظر گرفته شده‌است. انبارها بر حسب نوع ساختمان (سرباز، سرپوشیده و...) نوع بهره‌برداری (اختصاصی و عمومی)، نوع تجهیزات (مکانیزه، سردخانه، سیلو، انبار غله، مخزن و...) و سایر ویژگی‌ها تقسیم‌بندی می‌شود.

۱۶- حوزه تعاونی روستایی

کوچکترین واحد تشکیلاتی سازمان تعاون روستایی است که در محدوده جغرافیایی یک شهرستان بوده و از یک یا چند شرکت تعاونی روستایی و کشاورزی که عمدتاً در مجاورت یکدیگر قرار دارند، تشکیل شده‌است.

۱۷- سپرده واحدهای اعتباری شرکت تعاونی روستایی

مجموع مبالغ پرداخت شده به وسیله اعضای واحد اعتباری شرکت تعاونی روستایی است که جهت فعالیت‌های اعتباری مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۱۸- سرمایه شرکت تعاونی روستایی

سرمایه تعاونی، اموال و دارائی‌هایی است که برای تاسیس تعاونی یا افزایش سرمایه قبلی در اختیار آن قرار می‌گیرد که حداقل ۵۱٪ این مبلغ به وسیله اعضاء تامین می‌شود.

۱۹- شرکت تعاونی روستایی

نوعی شرکت تعاونی است که اعضای آن در محدوده جغرافیایی همان شرکت ساکن بوده یا دارای فعالیت کشاورزی هستند.

۲۰- شرکت تعاونی روستایی عضو اتحادیه تعاونی روستایی شهرستان

شرکت تعاونی روستایی که شرایط عضویت در اتحادیه تعاونی روستایی شهرستان را پذیرفته و حداقل یک سهم از سهام این اتحادیه را دارا باشد.

۲۱- شرکت تعاونی زنان روستایی

نوعی شرکت تعاونی روستایی است که برای بهبود وضعیت معیشتی و اقتصادی خانواده‌های روستایی با عضویت زنان روستایی تشکیل می‌گردد.

۲۲- شرکت تعاونی کشاورزی

نوعی شرکت تعاونی است که با مشارکت کشاورزان، باغداران، دامداران و سایر صنوف کشاورزی تشکیل می‌گردد.

۲۳- عضو اتحادیه تعاونی روستایی استان

اتحادیه تعاونی روستایی شهرستان که شرایط عضویت در اتحادیه‌های روستایی استان را پذیرفته و حداقل یک سهم از سهام اتحادیه را دارا باشد.

۲۴- عضو شرکت تعاونی روستایی

شخص حقیقی و یا حقوقی ساکن یا دارای فعالیت کشاورزی در روستا است که حداقل دارای یک سهم و حداکثر یک هفتم کل سهام شرکت تعاونی روستایی باشد.

۲۵- عضو شرکت تعاونی زنان روستایی

شخص حقیقی مونث و حقوقی متعلق به زنان ساکن روستاهاست که حداقل یک سهم و حداکثر یک هفتم کل سهام شرکت را دارا باشد.

۲۶- عضو شرکت تعاونی کشاورزی

شخص حقیقی یا حقوقی دارای یکی از فعالیتهای کشاورزی، باغداری، دامداری و سایر صنوف کشاورزی است که حداقل یک سهم و حداکثر یک هفتم کل سهام شرکت تعاونی کشاورزی را دارا باشد.

۲۷- فعالیت اعتباری تعاونی روستایی

مجموعه فعالیتهای مالی است که به منظور دریافت و پرداخت منابع اعتباری برای اعضا در سطح شرکت‌های تعاونی روستایی انجام می‌گیرد.

۲۸- مرکز خرید شیر

واحد ثابت یا سیاری است که با تجهیزات لازم در زمینه خرید شیر فعالیت می‌کند.

۲۹- واحدهای اعتباری شرکت تعاونی روستایی

بخشی از عملیات شرکت تعاونی است که فعالیت اعتباری را به صورت متمرکز انجام می‌دهد.

توليدات گياهی

۳۰- اراضی زراعی

بخشی از زمین‌های کشاورزی است که برای کشت و کار محصولات سالانه (اعم از آبی و دیم) اختصاص یافته است. در زمین زراعی ممکن است به دلیل تناوب کشت یا علل دیگر، محصولی کاشته نشده باشد.

۳۱- اراضی زراعی آبی

زمین زراعی است که آب مورد نیاز برای زراعت در آن، از طریق آبیاری تأمین می‌شود.

۳۲- اراضی زراعی دیم

زمین زراعی است که آبیاری نمی‌شود و آب مورد نیاز برای زراعت در آن، از طریق نزولات آسمانی تأمین می‌شود.

۳۳- اراضی زیر کشت

منظور مجموع زمین‌های زیر کشت محصولات سالانه، باغ و قلمستان است. چراگاه، جنگل، مرتع، آیش و سایر اراضی بهره‌برداری تحت این عنوان قرار نمی‌گیرند.

۳۴- اسپان (بذر قارچ)

وسیله ازدیاد قارچ یا همان ریشه‌های قارچ است که بر روی ماده‌ای مثل دانه‌های گندم، چاودار، ارزن و غیره رشد داده می‌شود.

۳۵- باغ

زمینی است در فضای باز که در آن کاشت و نگهداری درختان مثمر بصورت مجتمع و با هدف بهره‌برداری اقتصادی انجام شده باشد. حیاط منازل، حاشیه مزارع و غیره که گاهی اوقات این نوع درختان در آنها به تعداد کم یا بصورت پراکنده کاشته می‌شود، باغ محسوب نمی‌شود، خزانه و نهالستان این نوع درختان نیز به عنوان باغ منظور می‌شود.

۳۶- باغداری

منظور، کاشت و نگهداری محصولات دائمی در فضای باز یا کشتگاه سرپوشیده با هدف بهره‌برداری اقتصادی است.

۳۷- باغ سازگاری

باغی است که در آن مجموعه‌ای از ارقام شناخته‌شده به منظور ارزیابی خصوصیات بارز ارقام در آن منطقه پرورش می‌یابند.

۳۸- باغ مادری

باغی است که به عنوان منبع تأمین‌کننده قلمه یا پیوندک ارقام مرغوب اصیل و سالم گیاهان و منطبق با شرایط منطقه احداث می‌شود. در این باغات انتظار گرفتن بار و میوه از درختان نمی‌رود.

۳۹- باگاس

تفاله حاصل از شربت‌گیری از نیشکر را باگاس می‌گویند.

۴۰- بذر

هر عضوی از گیاه مانند دانه، قلمه، پیاز، غده‌های زیرزمینی و ساقه‌های زیرزمینی را اصطلاحاً بذر می‌گویند که به منظور تکثیر جنسی و غیرجنسی و تولید گیاه مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۴۱- بذر پلی‌ژرم

بذری است که از دو یا چند بذر یا جنین به هم چسبیده تشکیل شده و از آن دو یا چند جوانه تولید می‌شود.

۴۲- بذر منوژرم

بذری که دارای یک جنین است و از آن فقط یک جوانه تولید می‌شود.

۴۳- بذر هیبرید

بذری که از نظر ژنتیکی ناهمگن است و ترکیب ژنتیکی آن پس از یک‌بار تکثیر به شدت تغییر می‌یابد.

۴۴- برداشت

مجموعه عملیاتی است که با چیدن، کندن، بریدن یا جمع کردن هر گیاه یا محصول شروع می‌شود و معمولاً با حمل آن به انبار بهره‌برداری خاتمه می‌یابد. درو، حمل محصول به خرمنگاه، خرم‌کوبی، باددادن، کیسه‌کردن و امثال آن‌ها در این مجموعه قرار می‌گیرد. حمل محصول به بازار تحت این عنوان قرار نمی‌گیرد.

۴۵- پا جوش

شاخساره‌ای است که از جوانه‌های نابجای روی ریشه و یا پاهنگ (طوقه) حاصل می‌شود و بعد از مدتی به عنوان یک افزونه (وسیله تکثیر) می‌تواند از پایه مادری جدا شده و به محل دیگری منتقل شود.

۴۶- پیاز تکثیر

ساقه کوتاه تغییر شکل یافته‌ی زیرزمینی است که دارای برگ‌های فلسی (خشک یا تر) می‌باشد و برای تکثیر و تداوم نسل مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۴۷- توتستان

باغی است که در آن درختان توت به منظور استفاده از برگ در فعالیت پرورش کرم ابریشم و یا میوه به صورت مصرف تازه‌خوری یا فرآوری، پرورش می‌یابند.

۴۸- چای استحصالی

چای خشک حاصل از برگ سبز چای پس از انجام عملیات چای‌سازی را چای استحصالی گویند که ضریب تبدیل آن حدود ۲۲/۵ درصد برگ سبز چای می‌باشد.

۴۹- خزانه

زمینی است که در آن بذر و قلمه و ... گیاهان به صورت متراکم به منظور تولید نشاء یا نهال برای انتقال به زمین اصلی و یا پیوندزدن کاشته می‌شود.

۵۰- داشت

مجموعه عملیاتی است که پس از کاشت، به منظور فراهم کردن شرایط رشد گیاه انجام می‌شود و تا زمان برداشت ادامه دارد. آبیاری، سمپاشی، وجین، پخش کود، تنک کردن، سله‌شکنی، تأمین حرارت مورد نیاز برای جوانه‌زدن، خاک‌دادن پای بوته‌ها و امثال آن‌ها در این مجموعه قرار می‌گیرد.

۵۱- دانه

عبارت است از مجموعه‌ی جنین، موارد ذخیره‌ای و پوسته که در تولید مثل جنسی به عنوان بذر استفاده می‌شود. مانند دانه‌ی غلات.

۵۲- درخت بارور

درختی است که به سن باردهی یا بهره‌برداری رسیده است.

۵۳- درخت غیرمثمر

درختی است که محصول اصلی آن چوب است یا به منظور زیباسازی محوطه‌ها و ایجاد فضای سبز کاشته می‌شود.

۵۴- درخت مثمر

درخت یا درختچه‌ای است که کشت آن به منظور برداشت میوه، برگ، گل یا هر نوع محصول دیگر غیر از چوب، متداول است.

۵۵- ریزوم (ساقه رونده زیرزمینی)

ساقه‌ای است که زیرزمین یا نزدیکی سطح زمین بطور افقی می‌روید و دارای تعدادی گره، برگ‌های کوچک و جوانه است.

۵۶- زراعت

منظور از زراعت، کشت و کار محصولات سالانه در زمین زراعی، کشتگاه سرپوشیده یا بین درختان باغ با هدف بهره‌برداری اقتصادی است. کشت و کار سبزی و گل از نوع محصولات سالانه حتی در زیر پوشش مثل پلاستیک نیز زراعت محسوب می‌شود ولی پرورش گیاهان در داخل گلدان، جعبه و امثال آن در این فعالیت منظور نمی‌شود.

۵۷- زمین آیش

بخشی از زمین‌های زراعی است که بر اساس برنامه تناوب زراعی، برای تولید در سال زراعی در آن محصولی کشت نشده‌است و پس از خاتمه مدت آیش، در آن محصول سالانه‌ای کشت می‌شود. در طول زمان آیش معمولاً زمین را شخم می‌کنند ولی ممکن است در مواردی هیچ اقدامی روی زمین انجام نشود. طول مدت آیش حداکثر ۵ سال تعیین می‌شود.

۵۸- سال زراعی

دوره زمانی مورد نیاز برای انجام کلیه مراحل تولید محصول زراعی از قبیل (آماده‌سازی زمین، کاشت، داشت، برداشت) در دوره‌ای از سال که در آن شرایط اقلیمی برای رشد گیاه مناسب است را سال زراعی گویند که با توجه به نوع گیاه زراعی متغیر می‌باشد. معمولاً اول مهر هر سال تا پایان شهریور سال آینده یک سال زراعی تلقی می‌گردد.

۵۹- غده

اندام رویشی زیرزمینی است که در تکثیر و ازدیاد گیاه استفاده می‌شود و بیش از یک جوانه دارد و این جوانه‌ها به گیاهچه منتهی می‌شوند. مانند غده چغندرقد، هویج و شلغم.

۶۰- فرآوری محصول

به مجموعه تغییرات فیزیکی، شیمیایی، درجه بندی، بسته بندی، نگهداری و توزیع مواد دارای منشاء گیاهی و جانوری فرآوری گفته می شود.

۶۱- فرآیند عمل آوری برگ سبز چای

فرآیندی است که طی آن برگ سبز چای با گذراندن مراحل خاص و بر اساس فعل و انفعالات شیمیایی (اکسیداسیون و احیاء) تبدیل به چای خشک می گردد.

۶۲- قارچ خوراکی

گروهی از قارچ های کلاه دار که در زیر مجموعه ی گیاهان طبقه بندی شده اند، بر روی مواد آلی مرده مانند کمپوست زندگی می کنند، فاقد مواد سمی بوده و می توانند مورد مصرف خوراکی قرار گیرند.

۶۳- قارچ دکمه ای

به قارچ های سفید یا قهوه ای گفته می شود که پایه آن در محور کلاهک قرار گرفته است. این نوع قارچ باید در محل هایی با درجه حرارت، رطوبت و محیط کشت کنترل شده، تولید شوند.

۶۴- قارچ صدفی

به قارچ های فلس مانند می گفته می شود که پایه آن در یک طرف قرار می گیرد و در شرایط ساده قابل کشت می باشند.

۶۵- قلمستان

زمینی است که در آن درختان غیرمثمر مانند صنوبر، تبریزی، سپیدار، پده، شالک و بید با هدف بهره برداری اقتصادی از تنه یا شاخه آنها، به صورت مجتمع کاشته شده باشد. خزانه و نهالستان این نوع درختان نیز قلمستان محسوب می شود.

۶۶- قلمه

قسمتی از ساقه، برگ یا ریشه است که از گیاه مادری جدا شده و برای تولید ریشه یا شاخه جوان در شرایط مساعد قرار می گیرد.

۶۷- کاشت

مجموعه عملیاتی است که منجر به استقرار غده، نهال، بذر و ... در زمین یا محیط دیگری شود. تسطیح زمین، کودپاشی، مرزکشی و آبیاری قبل از کشت، شخم، دیسک‌زدن، نهرکشی، بوجاری و ضدعفونی بذر، بذرپاشی، زیر خاک- کردن بذر، نشاکاری و امثال آن‌ها در این مجموعه عملیات قرار می‌گیرند.

۶۸- کاشت پراکنده محصولات باغی

منظور، کاشت انواع محصولات دائمی به تعداد محدود در زمین‌های بهره‌برداری، خارج از باغات و قلمستان‌ها می‌باشد.

۶۹- کاشت مجتمع

منظور، نوعی کاشت است که بوته، درخت یا درختچه‌ها به صورتی منظم و طبق قاعده کاشته شده باشد. در صورتی که گیاهان بدون نظم و قاعده ولی با تراکم کافی کشت شده باشند، به نحوی که بتوان مساحت اختصاص یافته به آن را تعیین کرد نیز، کشت مجتمع محسوب می‌شود.

۷۰- کاشت مجتمع ساده

منظور از کاشت مجتمع ساده (تک محصولی)، نوعی کاشت مجتمع است که در آن فقط یک نوع محصول دائمی کاشته شده و اصطلاحاً تک محصولی باشد. باغی که به منظور بهره‌برداری از یک محصول خاص احداث شده ولی در بین درختان یا در اطراف آن تعداد کمی از سایر انواع درختان کاشته شده باشد نیز به صورت کاشت ساده (تک محصولی) منظور می‌شود.

۷۱- کاشت مجتمع ساده (کاشت مجتمع تک محصولی)

منظور از کاشت مجتمع ساده (تک محصولی)، نوعی کاشت مجتمع است که در آن فقط یک نوع محصول دائمی کاشته شده و اصطلاحاً تک محصولی باشد. باغی که به منظور بهره‌برداری از یک محصول خاص احداث شده ولی در بین درختان یا در اطراف آن تعداد کمی از سایر انواع درختان کاشته شده باشد نیز به صورت کاشت ساده (تک- محصولی) منظور می‌شود.

۷۲- کاشت مجتمع مخلوط

نوعی کاشت مجتمع است که در آن بیش از یک نوع محصول دائمی و به صورت مخلوط کاشته شده است به نحوی که تعیین مساحت هر یک از محصولات مقدور نیست.

۷۳- کشت آبی

نوعی کشت محصول است که برای مرحله کاشت یا داشت آن، عمل آبیاری پیش‌بینی شده باشد، ولو اینکه به علتی چون بارندگی کافی یا کمبود آب به طور استثناء آبیاری انجام نشود.

۷۴- کشت دیم

نوعی کشت محصول است که برای مرحله‌ی کاشت یا داشت آن عمل آبیاری پیش‌بینی نشده است و آب مورد استفاده گیاه مستقیماً از نزولات آسمانی یا آب تحت‌الارضی تأمین می‌شود. کشت دیم عموماً در زمین کشاورزی دیم انجام می‌شود ولی بطور استثنای ممکن است به صورت تناوبی در زمین کشاورزی آبی نیز انجام شود.

۷۵- کشت زیردرختی

منظور از کشت زیردرختی، کشت محصولات سالانه در فواصل درختان یا نهال‌های باغ است.

۷۶- کشت ساده (کشت تک‌محصولی)

نوعی کشت است که در زمین فقط یک نوع محصول اعم از سالانه یا دائمی کاشته شود. مانند زمینی که در آن فقط گندم، یا باغی که در آن فقط پرتقال کاشته شده است.

۷۷- کشت گلخانه‌ای

منظور کشت و کار انواع محصولات سالانه یا دائمی است که در گلخانه‌ها با هدف بهره‌برداری اقتصادی انجام می‌شود. کشت محصولات کشاورزی زیر پوشش موقت مانند کشت زیر پلاستیک، کشت گلخانه‌ای محسوب نمی‌شود.

۷۸- کشت مجدد

اگر روی زمین طی یک سال چند بار کاشت و برداشت محصولات سالانه انجام شود، کشت دوم و کشت‌های بعد از آن، کشت مجدد محسوب می‌شود.

۷۹- کشت مخلوط

کاشت دو یا چند نوع محصول به صورت توأم، کشت مخلوط نامیده می‌شود. در این نوع کشت، مجزا کردن مساحت هر نوع محصول به آسانی مقدور نیست، مانند کشت مخلوط پنبه و هندوانه در مزارع یا کشت درهم گلابی، سیب و گیلاس در باغ‌ها.

۸۰- کشتگاه سرپوشیده

محلی (زمینی) است برای کشت گیاه که توسط نوعی پوشش از قبیل پلاستیک، شاخ و برگ و توری به منظور مشخص مانند کاهش نور، حفظ درجه حرارت، حفظ رطوبت و مبارزه با حشرات پوشیده شده است.

۸۱- کمپوست

یک نوع کود آلی است که از بقایای گیاهان، جانوران و یا زباله‌های خانگی یا شهری در اثر تخمیر و پوسیده شدن مواد موجود در آن‌ها به وجود می‌آید به طوری که پودر شده و فرم اولیه خود را از دست داده باشد.

۸۲- کود پاشی

پراکندن کود در سطح مزرعه، باغات، جنگل‌ها و مراتع را کودپاشی گویند که با دست، ماشین‌آلات زمینی و هواپیما انجام پذیر است. کودپاشی به صورت مایع و جامد هم انجام می‌گیرد.

۸۳- گلخانه

مکانی است که با ایجاد ساختمان با پایه‌های ثابت و سقف شیشه‌ای، پوشش پلاستیکی برای تولید محصولات سالانه یا دائمی در محیط تحت کنترل از نظر حرارت، رطوبت، نور، تهویه و غیره اختصاص یافته است و به اندازه کافی در داخل آن فضا برای کارگران موجود است.

۸۴- گل شاخه بریده (گل بریدنی)

شاخه گل دهنده‌ای است که به عنوان محصول نهایی از گیاه جدا شده و می‌تواند در یک مدت زمان قابل قبولی به زندگی خود ادامه دهد.

۸۵- گیاه زینتی

هر نوع گیاه اعم از بوته، درختچه، درخت و سایر انواع گیاهان است که محصول اصلی آن به منظور زیباسازی اماکن و معابر مورد استفاده قرار می‌گیرد. محصول گیاهان زینتی ممکن است گیاه کامل و یا اندامی از گیاه نظیر گل، شاخه و برگ باشد.

۸۶- گیاهان دائمی (نباتات دائمی)

گیاهانی هستند که غالباً تنه یا ساقه چوبی دارند و پس از برداشت محصول، تمام یا قسمتی از گیاه در زمین باقی می‌ماند و مجدداً در سال‌های بعد محصول می‌دهد.

۸۷- محصول سالانه

انواعی از محصولات کشاورزی هستند که معمولاً ساقه علفی دارند و دوره رویش آنها کمتر از یک سال است. این محصولات برای تولید دوره بعد دوباره کاشته می‌شوند. محصولاتی نظیر یونجه، زعفران و نیشکر که تا چند سال قسمت زیرزمینی آنها پس از برداشت در زمین باقی می‌ماند و مجدداً در سال بعد رشد می‌کند نیز در این گروه قرار می‌گیرد.

۸۸- ملاس

پساب قهوه‌ای رنگ و غلیظی است که پس از استخراج قند (ساکارز) از چغندر قند و یا نیشکر باقی می‌ماند و از آن به عنوان ماده خام در تولید اتانول، اسید سیتریک، الکل ایتلیک و فرآورده‌های دیگر استفاده می‌شود. ملاس به عنوان یکی از غذاهای دام و طیور به کار می‌رود.

۸۹- نشاء

گیاه سبز شده از بذر در خزانه را پس از آنکه چند برگ اصلی بر روی آن ظاهر شد و آماده انتقال برای کاشت در زمین اصلی یا ظروف گردید، نشاء می‌نامند.

۹۰- نهالستان

به مکانی گفته می‌شود که با توجه به منابع آب و خاک و شرایط آب و هوایی برای تولید و تکثیر نهال و اندام‌های تکثیری مورد استفاده و بهره‌برداری قرارگیرد.

۹۱- وارسته گیاهی

مجموعه‌ای متمایز، یکنواخت و پایدار از گیاهان است که زیر مجموعه‌ی یک گونه را تشکیل می‌دهند. وارسته وقتی در سطح وسیع و تجاری کشت شود رقم تجاری یا کولتیوار نامیده می‌شود.

جنگل، مرتع و آبخیزداری

۹۲- آب‌بند

حفره‌های طبیعی یا مصنوعی ایجادشده در کوهپایه‌های دشت‌های آبرفتی است که در آن آب ذخیره شده و برای مصارف کشاورزی، پرورش ماهی، شرب دام و غیره استفاده می‌شوند.

۹۳- آبخیزداری

تمامی فعالیت‌های احیایی و اصلاحی شامل فعالیت‌های بیولوژیک، بیومکانیک و مکانیکی است که به منظور مدیریت منابع حوزه‌ی آبخیز اعم از طبیعی، کشاورزی، اقتصادی و انسانی برای بهبود منابع آب و خاک انجام می‌شود.

۹۴- اپی

موانعی است که به صورت عرضی (عمود بر جهت جریان آب و یا زوایای مختلف) با هدف کنترل و کاهش فرسایش خاک و متناسب با ویژگی‌های بستر رودخانه و رژیم سیلابی منطقه با استفاده از مصالح مختلف مانند سنگ، سنگ - ملات، گابیون، لاستیک فرسوده و ماشین اوراق در حاشیه رودخانه احداث می‌شود.

۹۵- احیا و غنی‌سازی جنگل

فعالیتی است که به منظور بازسازی و احیای جنگل‌های مخروبه و نیمه‌مخروبه و با استفاده از گونه‌های بومی با اجرای عملیات نهال کاری، بذرکاری و قرق در حدفاصل پایه‌های مادری عرصه‌های جنگلی انجام می‌شود.

۹۶- اراضی جنگلی

به زمین‌هایی که در آن‌ها آثار و شواهد وجود جنگل از قبیل نهال یا پاجوش یا کنده درختان جنگلی بطور گروهی یا پراکنده وجود داشته باشد مشروط بر آن که در تاریخ ملی شدن جنگل‌ها (۱۳۴۱/۱۰/۲۷) تحت کشت یا آیش نبوده باشد و یا زمین‌هایی که در آن‌ها درختان و درختچه‌های خودروی جنگلی بطور پراکنده وجود داشته و تاج پوشش یا مساحت سایه انداز آن از ۱ تا ۵ درصد باشد اطلاق می‌شود.

۹۷- اراضی شور و نمکزار

اراضی با سطح نمکی (حاوی قشری از نمک در سطح خاک) در مناطق بیابانی را گویند.

۹۸- اراضی کم‌پوشش و بیرون زدگی سنگی

اراضی با تراکم تاج پوشش گیاهی مرتعی کمتر از ۵٪ و همراه با بیرون زدگی‌های سنگی را گویند.

۹۹- استحصال فرآورده‌های چوبی

عملیاتی است شامل قطع، اندازه‌گیری ابعاد و تعیین حجم انواع مقطوعات و حک آثار چکش بر سطح مقطع آن‌ها که برابر مقررات قانونی (پروانه قطع) در پای کنده انجام می‌شود.

۱۰۰- اسکله‌ریزی

احداث موانع یا دیواره‌های طولی و عرضی (به موازات یا عمود بر جهت جریان آب) در ساحل دریا، دریاچه و رودخانه با استفاده از مصالح سنگی و بدون کاربرد هر گونه مصالح چسبنده را اسکله‌ریزی می‌نامند.

۱۰۱- بند بتنی

دیواره‌ای است که با استفاده از مصالح بتن و آرماتور در ابعاد و اشکال مختلف به صورت مانعی عمود بر جهت جریان آب در مسیر رودخانه و یا آبراهه‌ها احداث می‌شود. تثبیت آبراهه، ذخیره و یا انحراف آب، کنترل سرعت آب و جلوگیری از انتقال رسوب به پایین‌دست از عمده‌ترین اهداف این عملیات است.

۱۰۲- بند چیری

سازه‌ای است که با استفاده از مصالح چوبی و سرشاخه‌های درختی و خاشاک و یا شبکه‌های فلزی به صورت دیواره‌هایی عرضی در مسیر آبراهه‌ها ساخته می‌شود و با عملکرد خود موجب کاهش زمان تمرکز و کاهش قدرت تخریب جریان آب می‌شود.

۱۰۳- بند خاکی

دیواره‌ای است که با استفاده از مصالح خاک و سنگ به صورت موانع عرضی در مسیر رودخانه یا آبراهه‌ها در اشکال و ابعاد مختلف جهت کنترل سرعت آب (کاهش دبی پیک)، ذخیره و هدایت هرز آب و جلوگیری از انتقال رسوب به پایین‌دست احداث می‌شود.

۱۰۴- بند خشکه‌چین

موانع و دیواره‌هایی است که در ابعاد و اشکال مختلف با استفاده از سنگ و بدون کاربرد هرگونه مصالح چسبنده در مسیر آبراهه‌ها احداث می‌شود. این عملیات عمدتاً با هدف تثبیت مسیر آبراهه، افزایش زمان تمرکز آب، کنترل سرعت جریان آب (کاهش دبی پیک) و جلوگیری از انتقال رسوب به پایین‌دست اجرا می‌گردد.

۱۰۵- بند سنگی - ملاتی

دیواره‌ای است که با استفاده از مصالح سنگ و سیمان در ابعاد و اشکال مختلف به صورت مانعی عمود بر جهت جریان آب در مسیر رودخانه و یا آبراهه‌ها احداث می‌شود. تثبیت آبراهه، ذخیره و انحراف آب، افزایش زمان تمرکز آب، کنترل سرعت جریان آب (کاهش دبی پیک) و جلوگیری از انتقال رسوب به پایین دست از جمله اهداف اصلی این عملیات است.

۱۰۶- بند گابیونی

دیواره‌ای است که با استفاده از مصالح سنگ و تور سیمی (بدون مصالح چسبنده) به صورت موانعی عمود بر جهت جریان در مسیر رودخانه‌ها و یا آبراهه‌ها در ابعاد مختلف احداث می‌شود. تثبیت آبراهه، کنترل سرعت آب و جلوگیری از انتقال رسوب به پایین دست از جمله اهداف اصلی این عملیات محسوب می‌شود.

۱۰۷- بهره‌برداری از جنگل

میزان برداشت چوب از درختان جنگلی است که طبق برنامه مدون از مرحله قطع و تبدیل تا خروج چوب از جنگل و بر اساس موازین علمی، فنی و زیست محیطی صورت گرفته و در عین حال از اصول اقتصادی و اجتماعی منطقه نیز پیروی می‌نماید.

۱۰۸- بیابان‌زدایی

مجموعه اقداماتی است که جهت کنترل بیابان‌زایی و تثبیت شن‌های روان و مبارزه با فرسایش بادی صورت می‌پذیرد.

۱۰۹- بیشه‌زار و درختچه‌زار

زمینی است که تاج پوشش (مساحت سایه‌انداز) عناصر چوبی (درختی و درختچه‌ای) آن بین ۵ تا ۱۰ درصد آن زمین باشد.

۱۱۰- پارک جنگلی طبیعی

پارک‌هایی هستند که در نواحی جنگل‌های طبیعی کشور با هدف‌های زیست محیطی، تفرجی، اکولوژیک، علمی، تحقیقاتی، آموزشی و رفاهی تأسیس و تجهیز می‌گردد. جنگل‌هایی بدین امر اختصاص می‌یابد که از نظر اکوسیستم طبیعی جالب بوده و از حیث موقعیت مکانی و ارزش‌های تفرجگاهی دارای اهمیت باشد که در کنار آن علاوه

بر فرصت‌های تفرجی برای شهروندان، برنامه‌های خاص آموزشی و علمی برای ارتقا آگاهی و تحقیق‌دانشمندان، دانشجویان و علاقه‌مندان نیز مهیا می‌باشد.

۱۱۱- پخش سیلاب

مجموعه عملیات و اقداماتی است که با ذخیره آب‌های مازاد ناشی از بارش‌های شدید و سیلاب‌ها و پخش و هدایت آن در مخروط افکنه‌های کوهپایه‌ای و دشت‌های آبرفتی، موجب تأمین آب مورد نیاز پوشش گیاهی، جلوگیری از فرسایش خاک و کاهش خسارات سیل می‌شود.

۱۱۲- پدیده‌های بیابانی

طبقه‌بندی مناطق بیابانی است که به صورت کویر، تپه‌های ماسه‌ای، پهنه‌های ماسه‌ای، دق‌های رسی، اراضی شور و نم‌زار و اراضی کم پوشش و بیرون‌زدگی سنگی طبقه‌بندی شده است.

۱۱۳- پروانه چرا (پروانه مرتعداری، پروانه بهره‌برداری از مرتع)

مجوزی است که با در نظر گرفتن سابقه بهره‌برداری از ظرفیت مرتع، فصل چرا و نیز رویکرد حفاظت از منابع پایه و برای تعلیف دام و یا سایر بهره‌برداری‌های مرتعی در یک دوره و با توجه به عرف محل در یک مرتع با محدوده مشخص، به نام شخص یا اشخاص حقیقی و حقوقی واجد شرایط توسط سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور برای مدت معین صادر می‌گردد.

۱۱۴- پرورش جنگل

عملیاتی است که در راستای اهداف از پیش تعریف‌شده، به منظور افزایش کیفیت تنه درختان موجود با اجرای اقداماتی نظیر تنک‌کردن، آزادکردن، هرس‌کردن و روش‌های اصلاحی انجام می‌گیرد.

۱۱۵- پهنه‌های ماسه‌ای

اراضی ماسه‌ای مسطح مناطق بیابانی را گویند.

۱۱۶- تپه‌های ماسه‌ای

تپه‌های متشکل از ماسه‌های روان در مناطق بیابانی را گویند که به صورت تپه‌های ماسه‌های فعال، نیمه‌فعال و غیرفعال وجود دارند.

۱۱۷- تپه‌های ماسه‌ای غیرفعال

تپه‌های ماسه‌ای که تحت تاثیر نیروی فرسایش باد فاقد حرکت می‌باشند.

۱۱۸- تپه‌های ماسه‌ای فعال

تپه‌های ماسه‌ای که تحت تاثیر نیروی فرسایش باد متحرک می‌باشند.

۱۱۹- تپه‌های ماسه‌ای نیمه‌فعال

تپه‌های ماسه‌ای که تحت تاثیر نیروی فرسایش باد نیمه‌متحرک می‌باشند.

۱۲۰- تجدید حجم

به عملیات اندازه‌گیری ابعاد و تعیین حجم درختان قطع‌شده‌ی جنگلی به تفکیک کیفیت چوبدهی (صنعتی و هیزمی) اطلاق می‌گردد.

۱۲۱- تخریب منابع طبیعی

به هرگونه دخالت و رخداد طبیعی و یا غیرطبیعی در عرصه‌های منابع طبیعی گفته می‌شود که سبب کاهش سطح و یا بروز تغییرات در اجزای اکوسیستم شده به نحوی که تداوم و استمرار حیات آن را از نظر کمی و کیفی مختل سازد.

۱۲۲- ترانس‌بندی

پلکانی نمودن اراضی زراعی حاصلخیز شیبدار با شیب حداکثر ۵۵ درصد برای کنترل و ذخیره هرز آب و کاهش فرسایش خاک را ترانس‌بندی می‌نامند. دیواره ترانس‌ها ممکن است به‌صورت قائم یا شیبدار و کف آنها به‌صورت افقی و یا شیب بسیار کم باشد.

۱۲۳- تنسيق مراتع

مجموعه عملیاتی است که سبب تفکیک سامان‌های عرفی در عرصه مراتع می‌شود.

۱۲۴- تورکینست

بندهای خاکی هلالی شکل هستند که در مسیر و یا حاشیه آبراهه‌های کوچک و فصلی با هدف جمع‌آوری آب، کنترل رسوب و ایجاد آبشخوار ایجاد می‌شوند.

۱۲۵- توسعه درختکاری

درختکاری با گونه‌های در اولویت صنوبر، گردو، اکالیپتوس و سایر گونه‌های چند منظوره زود بازده بر اساس شرایط اقلیمی منطقه، در اراضی مستعد، با آب و خاک خوب، شیب ملایم و فاقد هرگونه پوشش درختی است که در حاشیه رودخانه‌ها و نهرها و با مشارکت مردم و توسط بخش خصوصی و کمک‌های فنی و اعتباری و تامین نهال رایگان موردنیاز توسط دولت، صورت می‌گیرد.

۱۲۶- جنگلداری

عملیاتی است شامل بهره‌برداری (قطع)، پرورش جنگل، جاده‌سازی، نهال‌کاری و غیره که در راستای تحقق اعمال مدیریت صحیح جنگل و با اهداف از پیش تعریف‌شده، متناسب با شرایط اقتصادی و اجتماعی منطقه صورت می‌گیرد.

۱۲۷- جنگل قابل بهره‌برداری

جنگلی است که در راستای اجرای طرح جنگلداری منطبق با کتابچه طرح جنگلداری، از درختان موجود آن به منظور تامین چوب مورد نیاز بهره‌برداری می‌شود.

۱۲۸- جنگلکاری (جنگلکاری دست کاشت)

کاشت انواع گونه‌های درختان جنگلی است که به منظور احیا، بازسازی و توسعه جنگل در اراضی ملی کشور با شیوه‌های فنی مناسب و اصول علمی پذیرفته‌شده، صورت می‌گیرد.

۱۲۹- چوب الواری

چوب بریده‌شده چهار تراش و مکعب شکلی به طول ۲۶۰ الی ۲۸۰ و با مقطع عرضی ۱۲ الی ۱۶ در ۳۰ الی ۳۴ سانتی‌متر است.

۱۳۰- چوب تراورس

چوب بریده‌شده چهار تراش و مکعب شکلی به طول ۲۶۰ و با مقطع عرضی ۱۵ الی ۱۶ در ۲۵ الی ۲۶ سانتی‌متر است.

۱۳۱- حصارکشی

محصورنمودن یک عرصه منابع طبیعی و آبخیز از طریق عملیات و ابراز مختلف نظیر سیم خاردار و تور به منظور جلوگیری از تخریب آن، حصارکشی نامیده می‌شود.

۱۳۲- حفاظت از منابع طبیعی

حفاظت فیزیکی از اراضی جنگلی، مراتع و بیابان و جلوگیری از تخریب و تصرف عرصه و اعیان مشمول ماده (۱) قانون ملی شدن جنگل‌ها و مراتع و همچنین جلوگیری از قطع، بوته‌کشی و چرای مفرط و ورود دام غیر مجاز و ... به منظور تضمین پایداری اکوسیستم و استمرار تولید می‌باشد.

«ماده (۱) قانون ملی شدن جنگل‌ها و مراتع : به موجب این ماده قانونی کلیه عرصه‌ها و اعیانی جنگل‌ها، مراتع، اراضی بیابانی و

اراضی جنگلی و بیشه‌های طبیعی جز منابع ملی محسوب و متعلق به دولت است ولو این که افراد سند مالکیت گرفته باشند.»

۱۳۳- حوزه آبخیز داخلی

حوزهی آبخیز غیرسدی است که خروجی رواناب آن بر پایه تقسیمات سیاسی در داخل کشور قرار دارد.

۱۳۴- حوزه آبخیز سدی

حوزهی آبخیزی است که خروجی رواناب آن در محل ساختمان سد قرار دارد.

۱۳۵- حوزه آبخیز شهری

نوعی از حوزه‌های آبخیز داخلی یا مرزی است که خروجی رواناب آن منطبق بر محل شهر می‌باشد.

۱۳۶- حوزه آبخیز مرزی

حوزهی آبخیز غیرسدی است که خروجی رواناب آن بر اساس تقسیمات سیاسی در خارج از قلمرو و مرزهای سیاسی کشور قرار دارد. در مواردی تمام یا بخشی از رودخانه اصلی جاری در آن‌ها به عنوان مرز سیاسی بین دو کشور همسایه شناخته می‌شود (مانند ارس و اترک) همچنین ممکن است از کشور همسایه به داخل کشور وارد شوند.

۱۳۷- دام مجاز

به تعداد دامی گفته می‌شود که متناسب با ظرفیت مرتع برای تعلیف دام در نظر گرفته شده‌است.

۱۳۸- دایک خاکی

دیواره‌های خاکی است که به منظور جلوگیری از سیل‌گرفتگی اراضی به موازات جریان آب در حاشیه رودخانه احداث می‌شود.

۱۳۹- درختچه جنگلی

گیاهی است که تنه‌ی واحدی نداشته و دارای انشعابات جانبی است که کمی بالاتر از سطح خاک منشعب شده و ارتفاع آن از ۱/۵ متر بیشتر و از ۷ متر کمتر است.

۱۴۰- دق‌های رسی

سطوح صاف و صیقلی رسی در حاشیه کویر را گویند.

۱۴۱- دیمزار کم‌بازده

آن دسته از مراتع است که در اثر بهره‌برداری یا چرای بی‌رویه در اطراف روستاها یا پس از تغییر کاربری به زراعت دیم، به دلیل عدم بازده تولید مورد نیاز متروکه یا رها شده‌اند. معمولاً در این مناطق با ایجاد پوشش گیاهی دائمی به منظور حفظ خاک، اقدامات اصلاحی لازم به عمل می‌آید.

۱۴۲- دیوار ساحلی رودخانه

دیواره‌ای است که با استفاده از مصالح گوناگون مانند سنگ، سنگ - ملات، بتن و گابیون در ابعاد مختلف بر روی دامنه‌های شیبدار حاشیه رودخانه (به موازات جهت جریان آب) احداث می‌شوند. اصلاح مسیر، تثبیت اراضی حاشیه رودخانه، تحکیم و پایداری دیواره، جلوگیری از وقوع ریزش خاک و لغزش زمین از جمله اهداف اصلی این عملیات محسوب می‌شود.

۱۴۳- ذخیره‌گاه جنگلی

به قطعات جنگلی که رویشگاه طبیعی توده‌های خالص گونه‌های جنگلی است اطلاق می‌شود و به ترتیب اولویت، گونه‌های در حال انقراض، نادر، تحت تهدید و دیگر گونه‌های بومی را در بر می‌گیرد.

۱۴۴- ذغال

مواد حاصل از سوزاندن مازاد مقطوعات جنگلی که قابلیت جمع‌آوری و حمل را ندارد.

۱۴۵- زراعت چوب

عبارت از کشت گونه‌های سریع‌الرشد و زودبازده نظیر صنوبر، تبریزی، اکالیپتوس و غیره است که در راستای اهداف از پیش تعیین‌شده به منظور تأمین خوراک اولیه کارخانجات کاغذسازی، mdf، نئوپان و غیره با طول دوره بهره‌برداری حداکثر ۱۰ سال صورت می‌گیرد.

۱۴۶- سامان عرفی

عبارت از حدود، ثغور و اندازه مرتع یک دامدار است.

۱۴۷- سکوبندی

عملیات پله‌بندی زمین‌های شیبدار است که به منظور از بین بردن شیب زمین و از طریق احداث دیواره‌های سنگی، خاکبرداری و خاکریزی بر روی دامنه کوه تحقق می‌یابد. تحت تاثیر این عملیات جریان آب بر روی دامنه کوه کاملاً متوقف شده و آب روی سکوها نفوذ می‌کند.

در بارندگی‌های شدید و یاجریان‌های طغیانی حاصل از ذوب سریع برف، آب‌های اضافی جاری بر روی سکوها از طریق مجاری هادی به خارج هدایت می‌شود.

۱۴۸- طرح جنگلداری

سند مدونی است مصوب سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور که برای هر قطعه از جنگل دارای برنامه اجرایی شامل عملیات بهره‌برداری یا قطع درخت، پرورش جنگل، جاده‌سازی، نهال‌کاری و ... در راستای اعمال مدیریت صحیح جنگل و متناسب با شرایط اقتصادی و اجتماعی منطقه باشد.

۱۴۹- ظرفیت مرتع

میزان علوفه قابل برداشت از مرتع برای تعلیف دام است که معمولاً از طریق برآورد تعیین می‌شود.

۱۵۰- عملیات بیولوژیک آبخیزداری

مجموعه فعالیت‌هایی شامل بذرپاشی، بذرکاری، بوته‌کاری، علوفه‌کاری، کپه‌کاری و نهال‌کاری می‌باشد که منجر به حفظ خاک و پوشش گیاهی می‌شود.

۱۵۱- عملیات بیومکانیکی آبخیزداری

ترکیبی از فعالیت‌های بیولوژیک و مکانیکی است که بیشتر شامل بانکت‌بندی، احداث بند چپری و تراس‌بندی می‌باشد و با هدف حفظ آب و خاک در عرصه‌ی آبخیز انجام می‌شود.

۱۵۲- عملیات مدیریتی آبخیزداری

مجموعه فعالیت‌هایی شامل حصارکشی، حفاظت و قرق، اصلاح شخم، مراقبت و آبیاری و مرمت و نگهداری است که با هدف حفاظت و برنامه‌ریزی بر عرصه‌ی آبخیز انجام می‌گیرد.

۱۵۳- عملیات مکانیکی آبخیزداری

مجموعه فعالیت‌هایی شامل پخش سیلاب، احداث اپی، احداث کانال آبیاری و خاکی، اسکله‌ریزی، خشکه چینی، دایک-خاکی، عملیات خاکی، بندسنگی - ملاتی و دیواره حفاظتی رودخانه و دامنه‌های شیبدار است که با هدف حفظ آب و خاک در عرصه‌ی آبخیز انجام می‌شود.

۱۵۴- فرآورده‌های اصلی جنگلی

مجموعه محصولات چوبی حاصل از عملیات بهره‌برداری از جنگل شامل چوب، هیزم و زغال را گویند.

۱۵۵- قرق

ممنوعیت بهره‌برداری از عرصه‌های منابع طبیعی شامل مرتع، جنگل و بیابان است که به منظور به تعادل رسیدن

شرایط اکولوژیکی و جلوگیری از تخریب در اثر چرای مفرط دام و عوامل انسانی جهت حفظ، احیا و تجدید حیات طبیعی پوشش گیاهی برای مدت زمان معین انجام می‌شود.

۱۵۶- کانون‌های بحرانی

عرصه‌هایی از مناطق بیابانی و تپه‌های ماسه‌ای فعال که از نظر پدیده‌های بیابان‌زایی و فرسایش بادی برای کانون‌های اقتصادی و اجتماعی منطقه همواره بحران‌زا بوده و سیر قهقروایی روند بیابان‌زایی آن مشهود می‌باشد.

۱۵۷- کمربند حفاظتی

حایلی است که به منظور تفکیک اراضی ملی و مستثنیات مردم و جلوگیری از گسترش مستثنیات در اشکال مختلف نظیر ایجاد کانال، سیم خاردار، بنج مارک و کمربند سبز با کاشت گونه‌های غیر بومی انجام می‌شود.

۱۵۸- کویر

محدوده‌ای از پست‌ترین سطوح ارتفاعی مناطق بیابانی است که به جهت انباشت املاح، فاقد شرایط لازم برای حیات است.

۱۵۹- مالچ‌پاشی

عملیاتی است که به منظور تثبیت ماسه‌های روان در مناطق منشاء برداشت یا ترانزیت تپه‌های ماسه‌ای با استفاده از مشتقات نفتی (مالچ یا قیر معطر) صورت می‌پذیرد.

۱۶۰- محصول فرعی جنگل و مرتع

مجموعه محصولات غیرچوبی از جنگل شامل صمغ، تانن و گیاهان دارویی و صنعتی و محصولات غیر علوفه‌ای از مرتع شامل مواد یا اجزا گیاهی دارای خواص دارویی، خوراکی و صنعتی را گویند.

۱۶۱- مدیریت مراتع

عبارت از اجرای طرح‌های مرتع‌داری و بهره‌برداری اصولی از مراتع، متناسب با ظرفیت مراتع است.

۱۶۲- مدیریت هرزآب

مجموعه اقداماتی است که به منظور کنترل و استفاده از رواناب‌های سطحی ناشی از بارندگی‌ها در جهت احیای پوشش گیاهی مناطق بیابانی انجام می‌شود.

۱۶۳- مراتع قشلاقی

مراتعی هستند که در دشتهای پست، دامنه‌ها و کوهپایه‌ها یا در مناطق با عرض جغرافیایی کم واقع شده‌اند. در این مناطق رشد گیاهان در اواخر پاییز و زمستان نیز میسر بوده و به طور عمده در این فصول مورد تعلیف دام قرار می‌گیرند. درصد قابل توجهی از پوشش گیاهی این مناطق بوته‌ای می‌باشد.

۱۶۴- مراتع مشجر

مراتعی هستند که دارای درختان و درختچه‌های خودروی جنگلی پراکنده‌بوده و درصد تاج پوشش یا مساحت سایه‌انداز آن بین یک تا ۵ درصد باشد. ارزش تولیدات چوبی این مراتع در شرایط طبیعی کمتر از ارزش تولیدات علوفه‌ای آن است.

۱۶۵- مراتع میان‌بند

مراتع حدفاصل مراتع ییلاقی و قشلاقی را تشکیل می‌دهند و معمولاً در فصل بهار و پاییز مورد تعلیف دام واقع می‌شود.

۱۶۶- مراتع ییلاقی

مراتعی هستند که عمدتاً در مناطق کوهستانی قرار دارند. در این مناطق دوره رشد گیاهی دیر شروع شده و معمولاً به علت شروع سرمای زودرس طول دوره رویش گیاهی کوتاه است. این مراتع در فصل تابستان مورد استفاده دام قرار می‌گیرد. پوشش گیاهی این مراتع گیاهان نرم و علفی می‌باشد.

۱۶۷- مرتع

زمینی است اعم از کوه و دامنه یا زمین مسطح که در فصل چرا، دارای پوششی از نباتات علوفه‌ای خودرو باشد و با توجه به سابقه چرا، عرفاً مرتع شناخته شود. اراضی آیش ولو آنکه دارای پوشش علوفه‌ای خودرو باشد، مشمول تعریف مرتع نمی‌شود.

۱۶۸- مرتعدار

شخص حقیقی و یا حقوقی است که بنا به تشخیص سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور، با توجه به عرف منطقه، مجوز بهره‌برداری از محدوده مشخصی از مراتع عمومی را با دریافت پروانه چرا، در اختیار می‌گیرد.

۱۶۹- ممیزی اراضی و تفکیک مستثنیات

تشخیص و شناسائی منابع ملی، موضوع ماده یک قانون ملی شدن جنگل‌ها و مراتع کشور، مصوب ۱۳۴۱/۱۰/۲۷ شامل اراضی ملی (جنگل‌ها، مراتع، اراضی جنگلی، بیشه‌ها و غیره) و همچنین تفکیک عرصه و اعیانی اشخاص حقیقی و حقوقی (شامل املاک و اراضی زراعتی آب و دیم، باغات و مستحدثات قانونی و غیره) می‌باشد که در اجرای ماده ۳۹ و ۱۳ قانون مذکور و بهره‌برداری از جنگل‌ها و مراتع، منجر به اخذ سند مالکیت پس از طی قطعیت قانونی (ماده واحده) بنام سازمان جنگل‌ها، مراتع و آبخیزداری کشور به نمایندگی از طرف دولت در راستای اصل ۴۵ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران می‌شود.

۱۷۰- ممیزی مراتع

به کلیه اقداماتی گفته می‌شود که منجر به شناسایی و تعیین صلاحیت دامداران ذی‌حق در عرصه مراتع می‌شود.

۱۷۱- هیزم

هر نوع قطعات مازاد حاصل از عملیات بهره‌برداری و جنگلداری که امکان تهیه هیچ گونه چوب ابعاددار نظیر گرده بینه و ... از آن نباشد.

۱۷۲- واحد دامی

عبارت از یک راس گوسفند است.

**دام، طیور، زنبور عسل
و کرم ابریشم**

۱۷۳- اکستراتور

دستگاهی است شامل مخزن استوانه‌ای که در داخل آن زنبیل مخصوصی به اشکال مختلف حول محور عمودی می‌چرخد و برای خارج کردن عسل از شان‌های عسل مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۱۷۴- بره موم

صمغ یا ماده خمیری و چسبناکی است که زنبورهای عسل از درختان و گیاهان خاصی مانند بید، بلوط و کاج جمع‌آوری نموده و به منظور میکروب‌کشی، عایق‌بندی و... به کندو می‌آورند. بره‌موم مصارف صنعتی، پزشکی و غیره نیز دارد.

۱۷۵- پرورش زنبور عسل (زنبورداری)

مجموعه فعالیت‌هایی است که به منظور بهره‌برداری از زنبور عسل و تولیدات آن نظیر عسل، ملکه، موم، ژله رویال و زهر انجام می‌گیرد. در واحدهای پرورش زنبور عسل، گرده و بره‌موم که توسط زنبور عسل جمع‌آوری می‌شود، مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد.

۱۷۶- پرورش طیور به روش سنتی

فعالیتی است که در آن پرورش طیور بطور محدود و معمولاً در محل سکونت خانوار انجام می‌شود و بعنوان یک فعالیت جنبی در اقتصاد خانوار تلقی می‌شود.

۱۷۷- پرورش طیور به روش صنعتی

فعالیتی است شامل نگهداری و پرورش نژادهای اصلاح‌شده طیور که با رعایت اصول مدیریت در زمینه‌های پرورش، تغذیه و بهداشت در سالن‌های پرورش صورت می‌گیرد. این سالن‌ها از نظر عوامل محیطی مانند نور، رطوبت و درجه حرارت تحت کنترل هستند.

۱۷۸- پرورش کرم ابریشم (نوغانداری)

مجموعه عملیاتی است که با هدف تولید پيله ابریشم و یا تخم نوغان انجام می‌شود.

۱۷۹- پولت تخمگذار

از پرورش جوجه یک‌روزه مرغ تخم‌گذار تا سن ۹۰ الی ۱۱۰ روزه‌گی، پولت تخمگذار حاصل می‌شود که بمنظور شروع تخم‌گذاری به واحدهای تولید منتقل می‌شوند.

۱۸۰- پيله

پوششی از تار ابریشمی است که کرم ابریشم (لارو) برای حفاظت به دور خود می‌تند. پيله محصول اصلی فعالیت پرورش کرم ابریشم است.

۱۸۱- تخم مرغ نطفه‌دار

به تخم مرغ‌های تولیدی از گله‌های مولد مرغ گفته می‌شود که قابلیت تبدیل به جوجه یکروزه را داشته باشد.

۱۸۲- تک سمی

منظور از تک سمی، اسب، الاغ، قاطر و خربوزکی (استر) است.

۱۸۳- تلنبار

به محل پرورش کرم ابریشم که معمولاً برای نگهداری کرم بالغ مورد استفاده قرار می‌گیرد، تلنبار گفته می‌شود.

۱۸۴- تلیسه

به گوساله ماده‌ی ۱۲ ماهه یا بیشتر که هنوز زایش نکرده باشد، تلیسه گفته می‌شود.

۱۸۵- جعبه تخم نوغان

جعبه‌ای است که حاوی حدود ۲۰ هزار عدد تخم نوغان (تخم پروانه کرم ابریشم) می‌باشد.

۱۸۶- جوجه یکروزه مرغ بومی

به جوجه‌هایی که از قرارگرفتن تخم نطفه‌دار نژاد مرغ بومی در ماشین‌های مخصوص جوجه‌کشی و طی زمان معین حاصل می‌شود، جوجه یکروزه مرغ بومی گفته می‌شود.

۱۸۷- جوجه یکروزه مرغ تخم‌گذار

به جوجه‌هایی که از قرارگرفتن تخم نطفه‌دار مرغ مادر تخم‌گذار در ماشین‌های مخصوص جوجه‌کشی و طی زمان معین پس از تعیین جنسیت و حذف جوجه خروس‌ها حاصل می‌شود، جوجه یکروزه مرغ تخم‌گذار گفته می‌شود.

۱۸۸- جوجه یکروزه مرغ گوشتی

به جوجه‌هایی که از قرارگرفتن تخم نطفه‌دار مرغ مادر گوشتی در ماشین‌های مخصوص جوجه‌کشی و طی زمان معین حاصل می‌شود، جوجه یکروزه مرغ گوشتی گفته می‌شود.

۱۸۹- جوجه‌ی یکروزه

به جوجه‌هایی که از قرارگرفتن تخم نطفه‌دار انواع طیور در ماشین‌های مخصوص جوجه‌کشی و طی زمان معین حاصل می‌شود، جوجه‌ی یکروزه گفته می‌شود.

۱۹۰- دام تلف شده

دامی است که در اثر بیماری، سانحه، حمله حیوانات درنده و... از بین رفته و گوشت آن قابل مصرف نباشد.

۱۹۱- دام خشک (ماده مولد خشک)

به دام ماده‌ای گفته می‌شود که زایمان کرده و دوره شیردهی پس از آن زایمان را به اتمام رسانده است. آن دسته از دام‌های ماده‌ای که شیردهی آن‌ها به هر دلیل دیگر قطع شده باشد نیز در این گروه قرار می‌گیرند.

۱۹۲- دام زائیده شده

منظور از دام زائیده شده، دامی است که زنده به دنیا آمده باشد، هر چند که بعد از تولد مرده باشد.

۱۹۳- دام سبک

منظور از دام سبک، گوسفند، بره، بز و بزغاله است.

۱۹۴- دام سنگین

منظور از دام سنگین، گاو وگوساله، گاومیش و بچه گاومیش، شتر و بچه شتر و تک سمی‌ها است.

۱۹۵- دام شیرده (ماده مولد شیرده)

به دام ماده‌ای گفته می‌شود که زایمان کرده و در حال شیردهی است.

۱۹۶- دام کشتاری

به دامی گفته می‌شود که دارای گوشت قابل مصرف بوده و به دلایل مختلف مانند پایان دوره‌ی پروار، بیماری، کاهش تولید و جلوگیری از تلف شدن روانه کشتارگاه شده و یا توسط دامدار ذبح می‌شود.

۱۹۷- دام ماده مولد

به دام ماده‌ای گفته می‌شود که حداقل یکبار زایمان کرده است. دام‌های ماده مولد شامل دام شیرده یا دام خشک می‌باشند.

۱۹۸- زنبور پاکتی

مجموعه‌ای از یک ملکه بارور و چند هزار زنبور کارگر به وزن یک تا یک و نیم کیلوگرم است که برای ایجاد کلنی‌های جدید تهیه شده و حمل و نقل آنها در یک پاکت یا جعبه کوچک مخصوص انجام می‌شود.

۱۹۹- زنبور کارگر

زنبورهای کارگر اکثریت زنبورهای کندو را تشکیل داده و ماده‌هایی هستند که از تخم‌های بارور شده به وجود می‌آیند. تمام فعالیت‌های خارج و داخل کندو مانند جمع‌آوری شهد و گرده گل و تولید عسل توسط زنبور کارگر انجام می‌شود.

۲۰۰- زنبور نر

زنبورهایی هستند که به تعداد کم در کندو وجود داشته و از تخم‌های بارور نشده بوجود می‌آیند. فعالیت آن‌ها تنها جفت‌گیری با ملکه در خارج از کندو است.

۲۰۱- زنبورداری ثابت

شیوه‌ای از زنبورداری است که در طول سال، کلنی‌های زنبور عسل در یک محل نگهداری می‌شود.

۲۰۲- زنبورداری کوچ‌رو

شیوه‌ای از زنبورداری است که در طول سال، کلنی‌های زنبور عسل برای استفاده از شرایط اقلیمی و استعدادهای محیطی مناطق مختلف، جابجا می‌شود و به دو صورت درون استانی و برون استانی انجام می‌شود.

۲۰۳- زهر زنبور عسل

مایعی است به رنگ روشن با بوی مخصوص و با مزه تلخ که خاصیت اسیدی داشته و توسط غدد تولید زهر زنبوران کارگر ساخته می‌شود و در درمان بیماری‌ها و صنایع داروئی کاربرد دارد.

۲۰۴- ژله رویال

ماده‌ای است خامه مانند به رنگ سفید که توسط زنبورهای کارگر و در سنین ۲ تا ۱۲ روزگی ترشح می‌شود و برای تغذیه نوزادان زنبور و خصوصاً ملکه به کار می‌رود. ژله رویال مصارف پزشکی و آرایشی نیز دارد.

۲۰۵- سیستم قفس تمام اتوماتیک

سیستمی است که تمامی اعمال مربوط به توزیع آب و دان، جمع‌آوری کود و تخم مرغ در بین قفس‌ها بوسیله‌ی دستگاه‌های خودکار و تمام اتوماتیک و بدون دخالت کارگر انجام می‌شود.

۲۰۶- سیستم قفس ساده

سیستمی است که در آن تمامی عملیات توزیع آب و دان، جمع‌آوری کود و تخم مرغ توسط کارگر و فقط با دخالت دست انجام می‌شود.

۲۰۷- سیستم قفس نیمه اتوماتیک

سیستمی است که در آن فقط توزیع آب و دان به طور اتوماتیک انجام می‌شود و مابقی کارها از جمله جمع‌آوری تخم مرغ و کود، توسط کارگر و با دخالت دست صورت می‌گیرد.

۲۰۸- شان کندو

به مجموعه‌ای از حجره‌ها یا خانه‌های شش ضلعی و بسیار منظمی گفته می‌شود که با ترشح موم توسط زنبورهای کارگر ساخته می‌شود. در این حجره‌ها عسل و گرده ذخیره شده و ملکه در آنها تخمگذاری می‌کند. شان معمولاً در کندوهای مدرن در کادرهای چوبی مستطیل شکل محصور می‌باشد.

۲۰۹- ظرفیت اسمی گاوداری (ظرفیت بالقوه گاوداری)

ظرفیت مندرج در پروانه گاوداری است که بر اساس استانداردهای تراکم گله در واحد سطح و متناسب با سطح زیربنا شامل مساحت جایگاه‌های مسقف و غیر مسقف، گوساله دانی، زایشگاه، درمانگاه، انبار، سیلو، سالن شیردوشی و نگهداری شیر، تعیین می‌شود.

۲۱۰- ظرفیت عملی گاوداری (ظرفیت بالفعل گاوداری)

به تعداد گاو و گوساله موجود در گاوداری گفته می‌شود که ممکن است کمتر، بیشتر و یا مساوی ظرفیت اسمی گاوداری باشد.

۲۱۱- ظرفیت گاوداری

منظور از ظرفیت گاوداری، تعداد راس گاو و گوساله‌ای است که با توجه به تاسیسات و امکانات موجود گاوداری صنعتی قابل نگهداری است. این ظرفیت لزوماً با ظرفیت مندرج در پروانه گاوداری و تعداد دام موجود در گاوداری برابر نیست.

۲۱۲- فعالیت دامداری (پرورش دام)

به پرورش یا نگهداری گوسفند و بره، بز و بزغاله، گاو و گوساله، گاو میش و بچه گاو میش، شتر و بچه شتر و تک سمی‌ها می‌شود.

۲۱۳- کشتارگاه صنعتی دام

به مکانی گفته می‌شود که دارای فضا و تجهیزات لازم برای ذبح دام‌های سبک و سنگین و همچنین عملیات پس از ذبح از جمله خونگیری، پوست‌کنی، تخلیه امعاء و احشاء، شقه کردن، بازرسی، شتشو و هدایت لاشه یا قطعات آن به داخل تونل سرد می‌باشد.

۲۱۴- کلنی

به مجموعه‌ای از زنبورهای داخل یک کندو گفته می‌شود که متشکل از یک ملکه، تعدادی زنبور نر (درفصل مناسب) و تعداد زیادی از زنبورهای کارگر می‌باشد.

۲۱۵- کندو

به محل زندگی زنبور عسل می‌گویند که در آن زنبورهای عسل فعالیت حیاتی و تولیدی خود را در آن انجام می‌دهند و به اشکال مختلف وجود دارد.

۲۱۶- کندوی با جمعیت

به کندویی گفته می‌شود که حاوی یک کلنی زنبور عسل باشد.

۲۱۷- کندوی بومی

کندویی است که فاقد قاب متحرک و دارای شان ثابت می‌باشد.

۲۱۸- کندوی مدرن

کندویی است با قاب‌های متحرک و قابل تعویض که با ابعادی مطابق با معیارهای فنی ساخته شده است. متداول‌ترین نوع کندوهای مدرن، کندوهای لانگستروت است که به شکل مکعب مستطیل و غالباً چوبی می‌باشد.

۲۱۹- گاو آمیخته

گاو است که از تلاقی یک نژاد خالص (پدر) با گاوهای بومی یا آمیخته (مادر) و یا تلاقی دو نژاد خالص حاصل می‌شود. این تلاقی‌ها در راستای اصلاح تدریجی گاوهای بومی و ایجاد نژادهای پرتولید و جدید انجام می‌شود.

۲۲۰- گاو اصیل

گاو نژاد خالص خارجی را اصطلاحاً گاو اصیل می‌نامند. مانند نژاد هلشتاین، جزین و براون سوئیس.

۲۲۱- گاو بومی

به گاو ایرانی گفته می‌شود که طی سال‌های متمادی با شرایط محیطی سازگار شده و در برابر بیماری‌ها و آلودگی‌های محیطی مقاوم شده است.

۲۲۲- گاو خشک

به گاو ماده‌ای گفته می‌شود که دوره شیردهی بعد از زایمان خود را به اتمام رسانده است. آن دسته از گاوهای ماده‌ای که شیردهی آنها به هر دلیل دیگر قطع شده باشد نیز در این گروه قرار می‌گیرد.

۲۲۳- گله‌های مولد طیور

به مجموعه‌ای از طیور ماده و درصد مشخصی طیور نر گفته می‌شود که به منظور تولید تخم نطفه‌دار نگهداری می‌شود.

۲۲۴- لنبه

به تخم مرغ‌های تولیدشده بدون پوسته سخت آهکی اصطلاحاً لنبه گفته می‌شود.

۲۲۵- ماشین جوجه‌کشی

به دستگاهی گفته می‌شود که جهت تبدیل تخم مرغ نطفه‌دار به جوجه یکروزه مورد استفاده قرار گرفته و شامل دو دستگاه مجزا از یکدیگر به نام‌های ستر (seter) و هچر (hatcher) می‌باشد. تخم مرغ‌های نطفه‌دار ابتدا به مدت ۱۸ روز در دستگاه ستر و سپس برای تبدیل به جوجه یکروزه به مدت سه روز در دستگاه هچر نگهداری می‌شود. این زمان برای سایر طیور متفاوت است.

۲۲۶- مرغ بومی

به مرغ و خروس‌هایی گفته می‌شود که منشاء داخلی داشته و عموماً به صورت سنتی در محل سکونت خانوار نگهداری می‌شوند. اغلب این مرغ و خروس‌ها در مراکز پشتیبانی، اصلاح نژاد و بهگزینی شده‌اند.

۲۲۷- مرغ پایان دوره

به گله‌های مرغ لاین (گوشتی - تخمگذار) اجداد (گوشتی - تخمگذار) مادر (گوشتی - تخمگذار) و مرغ تخم‌گذاری گفته می‌شود که در پایان دوره بهره‌برداری اقتصادی به کشتارگاه حمل می‌شود.

۲۲۸- مرغ تخمگذار

مرغی است که از پرورش پोल تخمگذار حاصل و به منظور تولید تخم مرغ خوراکی نگهداری می‌شود. معمولاً شروع تولید این دسته از مرغ‌ها از سن ۲۳ هفتگی می‌باشد.

۲۲۹- مرغ حذفی

مرغ و خروس‌هایی هستند که طی دوره‌ی پرورش و تولید به دلایلی نظیر بیماری، ضعف، نقصان تولید و غیره از رده خارج می‌شوند.

۲۳۰- مرغ گوشتی (نیمچه گوشتی)

مرغی است که از پرورش جوجه یکروزه مرغ گوشتی حاصل شده و به منظور تولید گوشت، پرورش داده می‌شود و معمولاً بین ۴۲ تا ۵۶ روز نگهداری می‌شود.

۲۳۱- مرغ مادر

مرغی است که از تخم نطفه‌دار آن برای تولید جوجه یکروزه استفاده می‌شود. مرغ‌های مادر به سه گروه مرغ‌مادر گوشتی برای تولید جوجه‌های یکروزه گوشتی، مرغ‌مادر تخم‌گذار برای تولید جوجه‌های یکروزه تخم‌گذار و مرغ‌مادر بومی برای تولید جوجه‌های یکروزه بومی تقسیم می‌شوند.

۲۳۲- مرغداری پرورش پोलت تخمگذار

یک واحد تولیدی کشاورزی است که در آن جوجه‌های یکروزه تخمگذار تا سن ۹۰ تا ۱۱۰ روزه‌گی، نگهداری و پرورش داده می‌شوند. مرغ‌های مذکور سپس به سالن‌های پرورش مرغ تخمگذار انتقال می‌یابند و پس از گذشت ۲ تا ۲/۵ ماه شروع به تخمگذاری می‌کنند.

۲۳۳- مرغداری پرورش مرغ تخمگذار

یک واحد تولیدی کشاورزی است که در آن گله‌هایی از نژادهای اصلاح‌شده مرغ تخمگذار به منظور تولید تخم مرغ خوراکی، نگهداری و پرورش داده می‌شود.

۲۳۴- مرغداری پرورش مرغ گوشتی (مرغداری پرورش نیمچه گوشتی)

یک واحد تولیدی کشاورزی است که در آن جوجه یکروزه مرغ گوشتی به منظور تولید مرغ گوشتی (نیمچه گوشتی) به مدت معینی، نگهداری و پرورش داده می‌شود.

۲۳۵- ملکه زنبور عسل

یکی از انواع زنبور عسل است که به تعداد یک عدد در هر کلنی وجود داشته و در حکم مادر کندو و منشاء خصوصیات رفتاری کلنی مانند تولید عسل و نیش زنی است.

۲۳۶- مؤسسه‌ی پرورش مرغ مادر

یک واحد تولیدی کشاورزی است که در آن گله‌های مخصوص از مرغ و خروس نژادهای اصلاح‌شده (که اصطلاحاً به آن‌ها مرغ مادر و خروس پدر گفته می‌شود)، بمنظور تولید تخم مرغ نطفه‌دار نگهداری و پرورش داده می‌شوند.

۲۳۷- مؤسسه‌ی جوجه کشی

یک واحد تولیدی کشاورزی است که در آن تخم نطفه‌دار، به وسیله ماشین‌های جوجه کشی به جوجه‌ی یکروزه تبدیل می‌شود.

۲۳۸- میدان دام کشتاری

به مکانی گفته می‌شود که معمولاً در نزدیکی یک یا چند کشتارگاه قرار داشته و دام‌های کشتاری به‌طور موقت و برای مدت کوتاهی قبل از کشتار در آن نگه داشته می‌شود.

۲۳۹- موم زنبور عسل

ماده‌ای است که از غدد موم‌ساز زنبورهای کارگر ترشح شده و عمدتاً برای ساخت شان استفاده می‌شود. موم زنبور عسل مصارف صنعتی، دارویی و غیره نیز دارد.

۲۴۰- واحد پروار بندی گوساله

به واحدی گفته می‌شود که در آن به‌طور عمده گوساله‌های نر جوان برای دوره مشخصی به منظور افزایش وزن و تولیدگوشت، پرورش داده می‌شوند.

۲۴۱- واحد پرورش گاو شیری به روش صنعتی

گاوداری صنعتی است که در آن گاو به منظور تولید شیر پرورش داده می‌شود. در این گاوداری‌ها به‌طور معمول گوساله‌های نر تولیدشده نیز نگهداری و پروار می‌شوند.

شيلات و آبزيان

۲۴۲- آبادی صیادی

به آبادی گفته می‌شود که اکثر ساکنان آن به حرفه صیادی اشتغال داشته و فعالیت صیادی، منبع اصلی درآمد اهالی آن آبادی باشد.

۲۴۳- آب‌بندان

محیطی شبیه به استخر مصنوعی است که با ایجاد یک مانع معمولاً خاکی به منظور ذخیره‌سازی آب به وجود می‌آید و عمدتاً در شمال کشور مرسوم بوده و از آن برای آبیاری اراضی کشاورزی به خصوص کشت برنج استفاده می‌شود.

۲۴۴- آبزیان (موجودات آبی)

آبزیان عبارتند از کلیه موجودات زنده اعم از جانوری و گیاهی آب‌های شیرین، شور و لب شور دریا و یا موجوداتی که مراحلی از چرخه زندگی (شامل کلیه مراحل رشد و نمو تخم، لارو، نوزادی و ...) و یا مدت زیادی از عمر خود را در آب طی می‌کنند.

۲۴۵- آبزیان پرورشی

به موجودات گیاهی و جانوری گفته می‌شود که در تمامی منابع آبی داخلی اعم از طبیعی و مصنوعی، ساحلی و دریا پرورش داده می‌شوند.

۲۴۶- استخر دو منظوره

محل تعبیه‌شده برای ذخیره آب کشاورزی است که در مجاورت منابع آبی خرد نظیر چاه، قنات و چشمه قرار داشته و با هدف استفاده بهینه از آن منابع، ضمن استفاده به منظور کشاورزی، در آن فعالیت پرورش ماهی نیز انجام می‌شود.

۲۴۷- استخر ذخیره آب کشاورزی

نوعی مزرعه خرد است که به منظور ذخیره آب مورد نیاز کشاورزی احداث شده ولی در آن پرورش ماهی نیز انجام می‌شود.

۲۴۸- بچه ماهی تولیدشده

بچه ماهی است که پس از گذراندن مرحله‌ی لاروی به وزن حداقل یک گرم رسیده و در مراکز تکثیر آبزیان برای استفاده‌های مختلف تولید شده‌باشد.

۲۴۹- بچه ماهی رهاسازی شده

به بچه ماهی حاصل از تکثیر ماهیان اعم از استخوانی، غضروفی و غیره گفته می‌شود که به منظور حفظ نسل و بازسازی ذخایر و یا پرورش آنها در اکوسیستم‌های آبی طبیعی، نیمه‌طبیعی و مصنوعی (دریاها، دریاچه‌ها، آب پشت سدها، آب‌بندان‌ها و ...) رها می‌شوند

۲۵۰- بچه میگوی تولیدشده

به آخرین مرحله‌ی لارو تولیدشده در مراکز تکثیر میگو گفته می‌شود که آماده‌ی ذخیره‌سازی در مزارع پرورش میگو با رهاسازی در دریا می‌باشد.

۲۵۱- بچه میگوی رهاسازی شده

به میگوی حاصل از تکثیر با وزن حداقل یک تا سه گرم گفته می‌شود که به منظور حفظ نسل و بازسازی ذخایر این آبزی در اکوسیستم‌های آبی طبیعی (دریا، دریاچه و ...) رهاسازی می‌شود.

۲۵۲- بندر صیادی

به محدوده‌ای از ساحل دریا یا رودخانه اطلاق می‌شود که به منظور صید مورد بهره‌برداری قرار می‌گیرد و به جهت دارابودن پناهگاه طبیعی (خور یا آبراهه مناسب) یا مصنوعی (موج شکن) و تاسیسات ساحلی دیگر، پهلوگیری و تخلیه به وسیله شناورهای صیادی در آن امکان پذیر بوده و اکثر شناورهای فعال در آن، شناورهای صیادی می‌باشد.

۲۵۳- پره کشی

مجموعه اقداماتی است که منجر به صید ماهیان به وسیله تور پره می‌شود.

۲۵۴- پرورش آبزیان

به مجموعه فعالیت‌هایی گفته می‌شود که شامل کشت، نگهداری و برداشت انواع آبزیان است. این فعالیت می‌تواند شامل آماده‌سازی، ذخیره‌سازی، آب و هوادهی، غذادهی، اقدامات بهداشتی و حتی اعمال روش‌های نگهداری و فراوری مقدماتی در محدوده استخرها یا مزارع پرورش آبزیان باشد.

۲۵۵- پرورش ماهی

نوعی از پرورش آبزیان است که محصول تولیدی آن، ماهی می‌باشد.

۲۵۶- پرورش ماهی در شالیزار

به فعالیت پرورش ماهی در زمین‌هایی که به کشت برنج اختصاص دارد، گفته می‌شود. در این روش، ماهی به صورت تلفیقی با گیاه برنج و یا پس از برداشت محصول (در شش ماه دوم سال) پرورش داده می‌شود.

۲۵۷- پرورش میگو

نوعی از پرورش آبزیان است که محصول تولیدی آن، میگو می‌باشد.

۲۵۸- پودر ماهی (آرد ماهی)

محصولی است که از پختن، خشک کردن و آسیاب کردن ماهی کامل و یا ضایعات ماهی به دست می‌آید و با درصدهای مختلف در ترکیب خوراک دام، طیور و آبزیان قرار می‌گیرد.

۲۵۹- تونل انجماد

سالنی است با قدرت سرمازایی ۳۰- تا ۴۰- درجه سانتی‌گراد که در آن فرایند کاهش دمای کالا (گوشت، ماهی و ...) و عبور از مرحله حداکثر کریستالیزاسیون کالا با سرعت مورد نظر انجام می‌شود.

۲۶۰- خاویار

به تخمک به دست آمده از ماهیان خاویاری شامل گونه‌های فیل ماهی (بلوگا)، ازون‌برون (سوروگا) و تاس ماهی گفته می‌شود.

۲۶۱- ذخیره سازی آبزیان

به رهاکردن آبزیان در منابع آبی و استخرها گفته می‌شود که با اهدافی نظیر حفظ ذخایر، کمک به شرایط اکولوژیک محیط و یا اهداف تجاری، با استفاده از روش‌های آبی پروری انجام می‌شود.

۲۶۲- روزهای صید (فصل صید)

روزهایی از سال که برای برداشت اقتصادی از گونه‌های مختلف آبی در صیدگاه‌های مختلف از سوی سازمان شیلات ایران اعلام می‌شود.

۲۶۳- روزهای مفید صید

روزهای صیدی است که شناور در صیدگاه حضور داشته و به عملیات صیادی مبادرت می‌ورزد.

۲۶۴- سردخانه

مجموعه ساختمان و تاسیساتی است که در آن، شرایط لازم برای نگهداری محصولات کشاورزی، مواد غذایی و دیگر مواد یا کالاهای فاسدشدنی از نظر دما، رطوبت نسبی و ... به طور مصنوعی تامین می‌شود. سردخانه می‌تواند دارای سالن‌های یک مداره (یکی از دو حالت بالای صفر یا زیر صفر) و دو مداره (هر دو حالت بالای صفر و زیر صفر) باشد.

۲۶۵- شرکت تعاونی صیادی

نوعی شرکت تعاونی است که به منظور انجام فعالیت‌های صیادی ایجاد می‌شود.

۲۶۶- شیلات

به فعالیت‌هایی گفته می‌شود که در بخش‌های صید و صیادی، تکثیر، پرورش و فرآوری آبزیان انجام می‌شود.

۲۶۷- صیادی (صید آبزیان)

فعالیتی است که منجر به برداشت آبزیان به روش‌های مختلف از صیدگاه یا زیستگاه‌های طبیعی آن می‌شود.

۲۶۸- صید (آبزیان صیدشده)

به آبزانی گفته می‌شود که با استفاده از روش‌های مختلف صیادی برداشت می‌شوند.

۲۶۹- صید پره

روشی از صید ماهیان است که با استفاده از نوعی تور کششی به نام تور پره متشکل از کیسه، دستک و طناب و به وسیله نیروی انسانی و موتور از دریا به ساحل انجام می‌شود و معمولاً در سواحل شمالی کشور مورد استفاده قرار می‌گیرد.

۲۷۰- صیدگاه

محدوده جغرافیایی معینی برای صید آبزیان است که طی فصول صید، به منظور فعالیت شناورهای صیادی از طرف سازمان شیلات ایران تعیین می‌شود.

۲۷۱- لارو ماهی

مرحله‌ای از زندگی ماهی می‌باشد که با تکمیل جنین و خروج آن از پوسته تخم و رهاشدن در آب آغاز می‌شود. معمولاً لارو ماهیان از نظر شکل ظاهری به والدین شباهت دارد (به جز چند استثنا مانند مار ماهی).

۲۷۲- لارو میگو

به نوزاد میگو گفته می‌شود که دارای حداقل ۸ میلی گرم وزن و معمولاً سن ۱۲ تا ۱۵ روز است که آماده رهاسازی در استخرهای پرورش یا سایر محیط‌های آبی می‌باشد.

۲۷۳- ماهی استخوانی

به رده‌ای از ماهیان گفته می‌شود که دارای اسکلت از جنس استخوان بوده و خانواده‌های مختلفی از آن در شمال و جنوب کشور وجود داشته و دارای ارزش تجاری می‌باشد.

۲۷۴- ماهی خاویاری

گونه‌هایی از ماهیان با ارزش از رده ماهیان غضروفی- استخوانی با دو جنس تاس‌ماهی و فیل‌ماهی هستند. گونه‌های بومی جنس تاس‌ماهی در آب‌های شمال شامل ازون‌برون (دراکول)، قره‌برون، چالباش (تاس‌ماهی روس) و شیب بوده و تنها گونه‌ی جنس فیل‌ماهی، گونه فیل‌ماهی است.

۲۷۵- ماهیان سردآبی

ماهیانی که در آب‌های با دمای بین ۶-۱۹ درجه سانتی گراد رشد و نمو می‌کنند. گونه‌هایی از این ماهیان در محیط‌های مصنوعی نظیر استخر و سدهای ساخته‌شده پرورش داده می‌شوند. مانند قزل آلا

۲۷۶- ماهیان گرمابی

ماهیانی هستند که از نظر زیستی در آب‌های با دمای ۳۵-۱۴ درجه سانتی گراد رشد و نمو می‌کنند. گونه‌هایی از این ماهیان در محیط‌های مصنوعی نظیر آب‌بندان، آب‌پشت سدها و استخرها پرورش داده می‌شوند. مانند خانواده کپور ماهیان پرورشی (آمور، فیتوفاگ، کپور پرورشی و ...).

۲۷۷- مرکز تکثیر آبزیان

مکانی است که در آن تمام یا بخشی از فعالیت‌های مربوط به نگهداری ماهیان مولد، تولیدمثل و یا اصلاح نژاد آبزیان با رعایت مواردی مانند تغذیه و مسائل بهداشتی انجام می‌شود.

مکان‌هایی که در آن تمام یا بخشی از فعالیت نگهداری تخم‌های لقاح یافته تا تولید لارو و بچه‌ماهی انجام می‌شود نیز مراکز تکثیر محسوب می‌شوند.

۲۷۸- مزارع پرورش آبزیان

به مجموعه‌ای از استخرها، کانال‌های آب، خروجی زهکشی و تاسیسات مرتبط نظیر انبار، نگهبانی، سرایداری و مدیریت گفته می‌شود که با هدف آبی پروری به وجود آمده است.

۲۷۹- مزرعه خرد

نوعی از مزارع پرورش ماهیان است که تولید آن‌ها پایین بوده و اغلب برای مصرف خانواده یا فروش محصول به صورت محدود می‌باشد. مزارع خرد شامل انواع استخرهای دومنظوره و استخر ذخیره آب کشاورزی می‌شوند که برای پرورش آبزیان مورد استفاده قرار می‌گیرند.

۲۸۰- مساحت مفید مزارع پرورش آبزیان

سطح قابل آبیگری در مزارع پرورش آبزیان است که در آن فعالیت آبی پروری انجام می‌شود.

فهرست نشریات و کتب دفتر آمار و فناوری اطلاعات
(از سال ۱۳۶۰ لغایت شش ماهه اول ۱۳۸۸)

ردیف	عنوان نشریه / کتاب	سال انتشار
۱	بر آورد سطح و تهیه نقشه اراضی کشاورزی شهرستان آبیگ با استفاده از تفسیر رقومی داده‌های ماهواره‌ای (پروژه مشترک با سازمان جهاد کشاورزی استان قزوین)	۱۳۸۸
۲	آمارنامه کشاورزی جلد اول سال زراعی ۱۳۸۵-۸۶	۱۳۸۸
۳	آمارنامه کشاورزی جلد دوم سال ۱۳۸۶	۱۳۸۸
۴	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۸۷-۱۳۸۶ (جلد اول)	۱۳۸۸
۵	بر آورد سطح و تهیه نقشه اراضی کشاورزی شهرستان ماسال با استفاده از تفسیر رقومی داده‌های ماهواره‌ای (پروژه مشترک با سازمان جهاد کشاورزی استان گیلان)	۱۳۸۸
۶	بر آورد سطح و تهیه نقشه اراضی کشاورزی شهرستان تفت با استفاده از تفسیر رقومی داده‌های ماهواره‌ای (پروژه مشترک با سازمان جهاد کشاورزی استان یزد)	۱۳۸۸
۷	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۸۶-۱۳۸۵ (جلد سوم)	۱۳۸۸
۸	آمارنامه کشاورزی جلد اول سال زراعی ۸۵-۱۳۸۴	۱۳۸۸
۹	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۸۶-۱۳۸۵ (جلد اول)	۱۳۸۸
۱۰	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۸۵-۱۳۸۴ (جلد اول)	۱۳۸۷
۱۱	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۸۵-۱۳۸۴ (جلد دوم)	۱۳۸۷
۱۲	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۸۵-۱۳۸۴ (جلد سوم (دو قسمت))	۱۳۸۷
۱۳	گزارش بر آورد سطح و تهیه نقشه اراضی کشاورزی شهرستان خرم‌آباد با استفاده از تفسیر رقومی داده‌های ماهواره‌ای (پروژه مشترک با سازمان جهاد کشاورزی استان لرستان)	۱۳۸۷
۱۴	گزارش بر آورد سطح و تهیه نقشه اراضی کشاورزی شهرستان ایرانشهر با استفاده از تفسیر رقومی داده‌های ماهواره‌ای (پروژه مشترک با سازمان جهاد کشاورزی استان سیستان و بلوچستان)	۱۳۸۷
۱۵	گزارش بر آورد سطح و تهیه نقشه اراضی کشاورزی شهرستان راور با استفاده از تفسیر رقومی داده‌های ماهواره‌ای (پروژه مشترک با سازمان جهاد کشاورزی استان کرمان)	۱۳۸۷
۱۶	گزارش بر آورد سطح و تهیه نقشه اراضی کشاورزی شهرستان قم با استفاده از تفسیر رقومی داده‌های ماهواره‌ای (پروژه مشترک با سازمان جهاد کشاورزی استان قم)	۱۳۸۷
۱۷	آمارنامه کشاورزی سال زراعی ۱۳۸۵ (جلد دوم، زراعت و باغبانی، دام، طیور و آبزیان ...)	۱۳۸۷
۱۸	بررسی آماری محصولات کشاورزی (چغندر قند و نیشکر)	۱۳۸۶
۱۹	گزارش بر آورد سطح و تهیه نقشه اراضی کشاورزی استان ایلام به تفکیک شهرستان با استفاده از تفسیر رقومی داده‌های ماهواره‌ای (پروژه مشترک با سازمان جهاد کشاورزی استان ایلام)	۱۳۸۶
۲۰	گزارش بر آورد سطح و تهیه نقشه اراضی کشاورزی استان آذربایجان غربی با استفاده از تفسیر رقومی داده‌های ماهواره‌ای (پروژه مشترک با سازمان جهاد کشاورزی استان آذربایجان غربی)	۱۳۸۶
۲۱	گزارش بر آورد سطح و تهیه نقشه اراضی کشاورزی استان آذربایجان شرقی با استفاده از تفسیر رقومی داده‌های ماهواره‌ای (پروژه مشترک با سازمان جهاد کشاورزی استان آذربایجان شرقی)	۱۳۸۶
۲۲	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۸۴-۱۳۸۳ (جلد اول)	۱۳۸۶
۲۳	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۸۴-۱۳۸۳ (جلد دوم)	۱۳۸۶
۲۴	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۸۴-۱۳۸۳ (جلد سوم (دو قسمت))	۱۳۸۶
۲۵	گزارش بر آورد سطح و تهیه نقشه اراضی کشاورزی شهرستان کامیاران با استفاده از تفسیر رقومی داده‌های ماهواره‌ای (پروژه مشترک با سازمان جهاد کشاورزی استان کردستان)	۱۳۸۶

۲۶	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۸۳-۱۳۸۲ (جلد اول)	۱۳۸۵
۲۷	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۸۳-۱۳۸۲ (جلد دوم)	۱۳۸۵
۲۸	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۸۳-۱۳۸۲ (جلد سوم - دو قسمت)	۱۳۸۵
۲۹	غلات در نگاه آمار سال ۱۳۸۳ - ۱۳۶۷ (گندم، جو، برنج و ذرت)	۱۳۸۵
۳۰	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۸۲-۱۳۸۱ (جلد اول)	۱۳۸۵
۳۱	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۸۲-۱۳۸۱ (جلد دوم)	۱۳۸۵
۳۲	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۸۲-۱۳۸۱ (جلد سوم - دو قسمت)	۱۳۸۵
۳۳	آمارنامه کشاورزی سال زراعی ۸۴ - ۱۳۸۳ (جلد اول محصولات زراعی و باغی)	۱۳۸۵
۳۴	آمارنامه کشاورزی سال زراعی ۱۳۸۴ (جلد دوم، زراعت و باغبانی، دام و طیور و آبزیان و ...)	۱۳۸۵
۳۵	آمارنامه کشاورزی سال زراعی ۱۳۸۲ (جلد دوم، زراعت و باغبانی، دام و طیور و آبزیان و ...)	۱۳۸۴
۳۶	آمارگیری از گاودارهای صنعتی کشور سال ۱۳۸۳	۱۳۸۴
۳۷	آمارنامه کشاورزی سال زراعی ۸۳ - ۱۳۸۲ (جلد اول، محصولات زراعی و باغی)	۱۳۸۴
۳۸	آمارنامه کشاورزی سال ۱۳۸۳ (جلد دوم، زراعت و باغبانی، دام و طیور و آبزیان)	۱۳۸۴
۳۹	تهیه نقشه کاربری و برآورد سطح نخیلات استان کرمان با استفاده از فن آوری سنجش از دور - سال ۱۳۸۲	۱۳۸۳
۴۰	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۸۱-۱۳۸۰ (جلد اول)	۱۳۸۳
۴۱	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۸۱-۱۳۸۰ (جلد دوم)	۱۳۸۳
۴۲	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۸۱-۱۳۸۰ (جلد سوم - دو قسمت)	۱۳۸۳
۴۳	برآورد سطح زیرکشت نخیلات استان فارس با استفاده از داده‌های ماهواره‌ای (رنگی)	۱۳۸۳
۴۴	آمارنامه کشاورزی سال زراعی ۸۲ - ۱۳۸۱، جلد اول محصولات زراعی و باغی	۱۳۸۳
۴۵	آمارنامه کشاورزی، جلد دوم (زراعت و باغبانی، دام و طیور و آبزیان، منابع طبیعی، صنایع روستایی امور عشایر، ترویج و نظام بهره برداری، آموزش و تحقیقات و تعاون روستایی)	۱۳۸۳
۴۶	تهیه و تولید نقشه کاربری اراضی و پوشش گیاهی استان هرمزگان با استفاده از تفسیر داده‌های ماهواره‌ای	۱۳۸۲
۴۷	تهیه نقشه کاربری نخیلات استان بوشهر	۱۳۸۲
۴۸	آمارنامه کشاورزی سال زراعی ۸۱-۱۳۸۰ (جلد اول محصولات زراعی و باغی)	۱۳۸۲
۴۹	بانک اطلاعات کشاورزی ایران (ویرایش ۵)	۱۳۸۲
۵۰	تهیه آمار سطح و نقشه پراکنش باغات پسته استان کرمان	۱۳۸۲
۵۱	آمارنامه کشاورزی سال زراعی ۱۳۸۱ (جلد دوم اعتبارات، دام و طیور، شیلات و آبزیان، منابع طبیعی، صنایع روستایی و امور عشایری)	۱۳۸۲
۵۲	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۷۹ - ۱۳۷۸، جلد اول	۱۳۸۱
۵۳	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۷۹ - ۱۳۷۸، جلد دوم	۱۳۸۱
۵۴	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۷۹ - ۱۳۷۸، جلد سوم (دو قسمت)	۱۳۸۱
۵۵	تهیه نقشه کاربری زیست محیطی حوزه اکولوژیکی دریاچه ارومیه	۱۳۸۱
۵۶	سامانه مدیریت اطلاعات جغرافیایی کشاورزی استان قم	۱۳۸۱
۵۷	آمارنامه کشاورزی سال زراعی ۸۰-۱۳۷۹ (جلد اول محصولات زراعی و باغی)	۱۳۸۱
۵۸	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۸۰-۱۳۷۹، جلد اول	۱۳۸۱
۵۹	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۸۰ - ۱۳۷۹، جلد دوم	۱۳۸۱
۶۰	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۸۰ - ۱۳۷۹، جلد سوم (دو قسمت)	۱۳۸۱
۶۱	آمارنامه کشاورزی سال ۱۳۸۰ (جلد دوم اعتبارات، دام و طیور، شیلات و آبزیان، منابع طبیعی، صنایع روستایی و امور عشایری)	۱۳۸۱

۱۳۸۰	کیفیت داده‌های آماری (ترجمه)	۶۲
۱۳۸۰	جغرافیای طبیعی استان همدان (مطالعات اقلیم شناسی - لرزه‌خیزی و رانش زمین)	۶۳
۱۳۸۰	آمارنامه کشاورزی سال زراعی ۷۹ - ۱۳۷۸	۶۴
۱۳۸۰	برآورد سطح زیر کشت نخیلات استان هرمزگان (به تفکیک شهرستان) با استفاده از تفسیر داده‌های ماهواره‌ای - رنگی	۶۵
۱۳۸۰	راهنمای استفاده از سیستم پرسنلی و کارگزینی	۶۶
۱۳۸۰	برآورد سطح زیر کشت نخیلات استان خوزستان (به تفکیک شهرستان) با استفاده از تفسیر داده‌های	۶۷
۱۳۸۰	بانک اطلاعات کشاورزی جهان (ویرایش ۳)	۶۸
۱۳۸۰	جهاد کشاورزی در آئینه آمار ۱۳۷۹ (جلد دوم)	۶۹
۱۳۷۹	آمارنامه کشاورزی سال زراعی ۷۸ - ۱۳۷۷	۷۰
۱۳۷۹	شناسنامه تصویری سوپا - رنگی	۷۱
۱۳۷۹	روش‌های نمونه‌گیری برای آمارگیری‌های کشاورزی (ترجمه)	۷۲
۱۳۷۹	سامانه مدیریت اطلاعات جغرافیایی کشاورزی استان همدان - رنگی	۷۳
۱۳۷۹	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۷۸ - ۱۳۷۷، جلد اول	۷۴
۱۳۷۹	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۷۸ - ۱۳۷۷، جلد دوم	۷۵
۱۳۷۹	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۷۸ - ۱۳۷۷، جلد سوم (دو قسمت)	۷۶
۱۳۷۹	خلاصه ای در زمینه رادار و دورسنجی	۷۷
۱۳۷۹	بررسی آماری حبوبات (۷۸-۱۳۶۸)	۷۸
۱۳۷۹	پیش‌بینی میزان تولید گندم برای سال‌های ۱۳۷۹ و ۱۳۸۰	۷۹
۱۳۷۹	طرح‌های تهیه آمار کشاورزی، پروژه هزینه تولید محصولات کشاورزی	۸۰
۱۳۷۹	طرح‌های تهیه آمار کشاورزی، پروژه برآورد سطح زیر کشت چغندر قند	۸۱
۱۳۷۹	طرح‌های تهیه آمار کشاورزی، پروژه باغداری	۸۲
۱۳۷۹	بررسی آماری پیاز (۷۸ - ۱۳۶۹)	۸۳
۱۳۷۹	بررسی‌های آماری کشاورزی (ویژه نامه سال ۱۳۷۸)	۸۴
۱۳۷۹	کلزا	۸۵
۱۳۷۹	بانک اطلاعات کشاورزی ایران (ویرایش ۴)	۸۶
۱۳۷۹	قطره‌ها و دانه‌ها (ترجمه)	۸۷
۱۳۷۸	جهاد سازندگی در آئینه آمار سال ۱۳۷۸	۸۸
۱۳۷۸	آمارنامه کشاورزی سال زراعی ۷۷ - ۱۳۷۶	۸۹
۱۳۷۸	اطلاعات پایه بخش کشاورزی - ویرایش اول	۹۰
۱۳۷۸	شناسنامه تصویری نیشکر	۹۱
۱۳۷۸	هزینه تولید محصولات کشاورزی جلد اول، کل کشور	۹۲
۱۳۷۸	هزینه تولید محصولات کشاورزی - جلد دوم، نتایج استان‌ها به تفکیک محصولات	۹۳
۱۳۷۸	هزینه تولید محصولات کشاورزی - جلد سوم، نتایج محصولات به تفکیک استان	۹۴
۱۳۷۸	مباحثی در مورد بررسی کیفیت و نمونه‌گیری	۹۵
۱۳۷۸	بررسی‌های آماری کشاورزی (ویژه نامه سال ۱۳۷۷)	۹۶
۱۳۷۸	چهار محصول زراعی - صنعتی (چغندر قند - پنبه - آفتابگردان - نیشکر) - رنگی	۹۷
۱۳۷۸	معرفی بانک‌های اطلاعاتی و بسته‌های نرم‌افزاری	۹۸
۱۳۷۸	برآورد سطح زیر کشت محصولات عمده کشاورزی و تهیه نقشه استان همدان - رنگی	۹۹

۱۳۷۸	طرح‌های تهیه آمار کشاورزی، پروژه گندم و جو	۱۰۰
۱۳۷۸	طرح‌های تهیه آمار کشاورزی، پروژه سایر محصولات	۱۰۱
۱۳۷۸	طرح‌های تهیه آمار کشاورزی، پروژه برنج	۱۰۲
۱۳۷۸	شناسنامه تصویری سیب - رنگی	۱۰۳
۱۳۷۸	شناسنامه تصویری زعفران - رنگی	۱۰۴
۱۳۷۸	تهیه نقشه کاربری و پوشش اراضی استان مرکزی با استفاده از تفسیر ماهواره‌ای	۱۰۵
۱۳۷۸	شناسنامه تصویری پیاز - رنگی	۱۰۶
۱۳۷۸	برآورد سطح باغات استان همدان با استفاده از فن‌آوری سنجش از دور و نمونه‌گیری زمینی به	۱۰۷
۱۳۷۸	تهیه نقشه کاربری و پوشش اراضی استان قم با استفاده از تفسیر داده‌های ماهواره‌ای	۱۰۸
۱۳۷۸	مستندات فنی سیستم پیش‌بینی محصول	۱۰۹
۱۳۷۸	بررسی آماری سیب‌زمینی (ویرایش دوم) در سال‌های زراعی ۷۷-۱۳۶۸	۱۱۰
۱۳۷۸	روش‌های طبقه‌بندی و برآورد سطح اراضی کشاورزی استان مرکزی با استفاده از تفسیر داده‌های	۱۱۱
۱۳۷۷	جهاد سازندگی در آئینه آمار سال ۱۳۷۷	۱۱۲
۱۳۷۷	آمارنامه کشاورزی سال زراعی ۷۶-۱۳۷۵	۱۱۳
۱۳۷۷	غلات در آئینه آمار ۶۷/۷۶	۱۱۴
۱۳۷۷	راهنمای استفاده کاربران سامانه اطلاع‌رسانی مراکز خدمات کشاورزی	۱۱۵
۱۳۷۷	راهنمای استفاده کاربران سامانه اطلاعات پایه کشاورزی	۱۱۶
۱۳۷۷	راهنمای استفاده کاربران سامانه مدیریت اطلاعات جغرافیایی کشاورزی گیلان	۱۱۷
۱۳۷۷	بررسی بازتاب طیفی محصولات مختلف کشاورزی مرحله اول - ناحیه رزن و بهار - رنگی	۱۱۸
۱۳۷۷	پنج محصول باغی آمار و مرایا - رنگی (چای - انار - مرکبات - خرما - زیتون)	۱۱۹
۱۳۷۷	بررسی‌های آماری کشاورزی (ویژه نامه ۱۳۷۶)	۱۲۰
۱۳۷۷	مقایسه تطبیقی چارچوب‌های آماری در بخش کشاورزی (مطالعات موردی) - رنگی	۱۲۱
۱۳۷۷	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۷۶-۱۳۷۵ - جلد اول، کل کشور	۱۲۲
۱۳۷۷	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۷۶-۱۳۷۵ - جلد دوم، نتایج استانی	۱۲۳
۱۳۷۷	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۷۶-۱۳۷۵ - جلد سوم، دو قسمت، به تفکیک	۱۲۴
۱۳۷۷	اطلاعات پایه بخش کشاورزی (پیش نویس اولیه)	۱۲۵
۱۳۷۷	بررسی بازتاب طیفی محصولات مختلف کشاورزی استان همدان (۵ شهرستان) - رنگی	۱۲۶
۱۳۷۷	بررسی اثر عوامل توپوگرافی در برآورد سطح زیرکشت محصولات (اراضی چایکاری در شهرستان	۱۲۷
۱۳۷۷	تحولات در فن‌آوری آماری	۱۲۸
۱۳۷۷	خشکبار - آمار و مرایا (پسته - گردو - بادام - فندق - کشمش) - رنگی	۱۲۹
۱۳۷۷	شناسنامه تصویری بادام	۱۳۰
۱۳۷۷	شناسنامه تصویری گردو	۱۳۱
۱۳۷۷	شناسنامه تصویری فندق	۱۳۲
۱۳۷۷	شناسنامه تصویری انگور (کشمش)	۱۳۳
۱۳۷۷	بانک اطلاعات کشاورزی جهان - ویرایش جدید	۱۳۴
۱۳۷۷	بانک اطلاعات کشاورزی ایران - ویرایش سوم	۱۳۵
۱۳۷۷	کد استاندارد اطلاعات سیستم‌های تخصصی کشاورزی	۱۳۶
۱۳۷۷	تعیین معیار طبقه‌بندی واحدها در آمارگیری‌های نمونه‌ای با طبقه‌بندی	۱۳۷

۱۳۷۶	جهاد سازندگی در آئینه آمار سال ۱۳۷۶	۱۳۸
۱۳۷۶	بانک اطلاعات کشاورزی ایران	۱۳۹
۱۳۷۶	شناسنامه تصویری آفتابگردان	۱۴۰
۱۳۷۶	شناسنامه تصویری پنبه	۱۴۱
۱۳۷۶	جایگاه ایران در کشاورزی جهان - جلد اول - رهیافتی برای برنامه ایران ۱۴۰۰	۱۴۲
۱۳۷۶	جایگاه ایران در کشاورزی جهان - جلد دوم - بانک اطلاعات کشاورزی جهان	۱۴۳
۱۳۷۶	برنامه آموزش انفورماتیک ۱۳۷۶	۱۴۴
۱۳۷۶	آمارنامه کشاورزی سال زراعی ۷۵ - ۱۳۷۴	۱۴۵
۱۳۷۶	استانداردهای مهندسی نرم افزار	۱۴۶
۱۳۷۶	اطلس کاربری و پوشش اراضی استان مازندران با استفاده از اطلاعات ماهواره‌ای	۱۴۷
۱۳۷۶	اطلس کاربری و پوشش اراضی استان اصفهان با استفاده از اطلاعات ماهواره‌ای	۱۴۸
۱۳۷۶	کد استاندارد اطلاعات سیستم‌های تخصصی کشاورزی	۱۴۹
۱۳۷۶	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۷۵ - ۱۳۷۴ - جلد اول، کل کشور	۱۵۰
۱۳۷۶	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۷۵ - ۱۳۷۴ - جلد دوم، نتایج استانی	۱۵۱
۱۳۷۶	هزینه تولید محصولات کشاورزی سال زراعی ۷۵ - ۱۳۷۴ - جلد سوم، دو قسمت، به تفکیک محصولات	۱۵۲
۱۳۷۶	طرح تهیه آمار کشاورزی (مجموعه مقالات)	۱۵۳
۱۳۷۶	بررسی‌های آماری کشاورزی ویژه نامه سال ۱۳۷۵	۱۵۴
۱۳۷۶	شناسنامه تصویری سیب‌زمینی (رنگی)	۱۵۵
۱۳۷۶	متن شناسی ساخت یافته فن‌آوری بزرگراه‌های اطلاعاتی در زبان فارسی	۱۵۶
۱۳۷۶	فرآیندهای احتمالی با کاربرد در علوم زیستی، کشاورزی، مدیریت و صنایع	۱۵۷
۱۳۷۶	شناسنامه تصویری انار	۱۵۸
۱۳۷۶	گندم و جو در آئینه آمار ۷۶ - ۶۷	۱۵۹
۱۳۷۶	شناسنامه تصویری پسته	۱۶۰
۱۳۷۶	روش‌های طبقه‌بندی طیفی و فضایی در تهیه نقشه‌های کاربری و پوشش اراضی	۱۶۱
۱۳۷۶	شناسنامه تصویری چغندر قند	۱۶۲
۱۳۷۶	برنج در آئینه آمار ۷۶ - ۶۷	۱۶۳
۱۳۷۶	روش‌های طبقه‌بندی طیفی و فضایی در تهیه نقشه‌های کاربری و پوشش اراضی	۱۶۴
۱۳۷۶	برنامه آموزش انفورماتیک ۱۳۷۷	۱۶۵
۱۳۷۵	جهاد سازندگی در آئینه آمار سال ۱۳۷۵	۱۶۶
۱۳۷۵	سیستم چند رسانه‌ای شناسنامه تصویری - راهنمای کاربر - سیستم نمایش اطلاعات	۱۶۷
۱۳۷۵	سیستم چند رسانه‌ای شناسنامه تصویری - راهنمای کاربر - سیستم ورود اطلاعات	۱۶۸
۱۳۷۵	برآورد سطح زیر کشت و تهیه نقشه برنجکاری استان گیلان با استفاده از اطلاعات ماهواره‌ای و GIS (رنگی)	۱۶۹
۱۳۷۵	مشخصات انواع اطلاعات ماهواره‌ای موجود در واحد سنجش از دور	۱۷۰
۱۳۷۵	برنامه سرشماری جهانی کشاورزی در سال ۲۰۰۰	۱۷۱
۱۳۷۵	مجموعه فهرست انتشارات و سیستم‌های اطلاعات کاربردی ۷۵-۱۳۵۷	۱۷۲

۱۳۷۵	آمارنامه کشاورزی سال زراعی ۷۴ - ۱۳۷۳	۱۷۳
۱۳۷۵	نتایج طرح آمارگیری هزینه تولید محصولات کشاورزی، جلد اول، سال زراعی ۷۴-۱۳۷۳	۱۷۴
۱۳۷۵	نتایج طرح آمارگیری هزینه تولید محصولات کشاورزی، جلد دوم، سال زراعی ۷۴-۱۳۷۳، نتایج استان‌ها به تفکیک محصولات عمده	۱۷۵
۱۳۷۵	نتایج طرح آمارگیری هزینه تولید محصولات کشاورزی، جلد دوم، سال زراعی ۷۴-۱۳۷۳، نتایج استان‌ها به تفکیک محصولات عمده به تفکیک استان‌ها	۱۷۶
۱۳۷۵	بررسی‌های آماری کشاورزی - ویژه نامه سال ۱۳۷۴	۱۷۷
۱۳۷۵	آمارنامه کشاورزی، سال زراعی ۵۹ - ۱۳۵۸	۱۷۸
۱۳۷۵	شناسنامه تصویری خرما	۱۷۹
۱۳۷۵	شناسنامه تصویری مرکبات	۱۸۰
۱۳۷۵	برآورد سطح زیر کشت و تهیه نقشه برنجکاری استان مازندران با استفاده از اطلاعات ماهواره‌ای (رنگی)	۱۸۱
۱۳۷۵	اطلس کاربری و پوشش اراضی استان مازندران با استفاده از اطلاعات ماهواره‌ای	۱۸۲
۱۳۷۵	طرح‌های فنی پروژه‌های آمارگیری نمونه‌ای	۱۸۳
۱۳۷۵	بررسی‌های آماری کشاورزی (شش ماهه اول سال ۱۳۷۵)	۱۸۴
۱۳۷۵	تهیه نقشه کاربری اراضی استان همدان با استفاده از تفسیر رقومی اطلاعات ماهواره‌ای	۱۸۵
۱۳۷۴	جهاد سازندگی در آیین آماد سال ۱۳۷۴	۱۸۶
۱۳۷۴	شناسنامه تصویری برنج	۱۸۷
۱۳۷۴	شناسنامه تصویری چای	۱۸۸
۱۳۷۴	شناسنامه تصویری زیتون	۱۸۹
۱۳۷۴	شناسنامه تصویری گندم	۱۹۰
۱۳۷۴	راهنمای استفاده از سیستم سوابق آموزشی	۱۹۱
۱۳۷۴	مجموعه مقالات تکنولوژی اطلاعات	۱۹۲
۱۳۷۴	راهنمای کاربران انجمن کارشناسان فارغ التحصیل دانشگاه‌ها	۱۹۳
۱۳۷۴	بررسی‌های آماری کشاورزی (ویژه نامه ۱۳۷۳)	۱۹۴
۱۳۷۴	گزارش مساحی برنج در استان مازندران در سال ۷۳ - ۱۳۷۲	۱۹۵
۱۳۷۴	بررسی آماری سیب زمینی ۷۲ - ۶۰	۱۹۶
۱۳۷۳	برآورد سطح زیر کشت برنج در شهرستان رشت با استفاده از: اطلاعات ماهواره‌ای و نمونه‌گیری زمینی	۱۹۷
۱۳۷۳	بررسی آماری برنج در سال‌های ۷۰ - ۶۱	۱۹۸
۱۳۷۳	راهنمای استفاده از سیستم هزینه تولید محصولات کشاورزی (نسخه ۲)	۱۹۹
۱۳۷۳	راهنمای استفاده از سیستم کامپیوتری حقوق (نسخه ۲)	۲۰۰
۱۳۷۳	راهنمای استفاده از سیستم سبز محصول (نسخه ۲)	۲۰۱
۱۳۷۳	راهنمای استفاده از سیستم آمار و اطلاعات سازمان مرکزی تعاون روستایی	۲۰۲
۱۳۷۳	بررسی‌های آماری کشاورزی (ویژه نامه سال ۱۳۷۲)	۲۰۳
۱۳۷۳	راهنمای استفاده کنندگان سیستم چند رسانه‌ای دشت‌های ایران	۲۰۴
۱۳۷۳	نتایج طرح آمارگیری هزینه تولید محصولات کشاورزی در سال ۱۳۷۲ - جلد اول متوسط کل کشور	۲۰۵

۲۰۶	نتایج طرح آمارگیری هزینه تولید محصولات کشاورزی در سال ۱۳۷۲ - جلد دوم نتایج استان‌ها به تفکیک محصولات عمده	۱۳۷۳
۲۰۷	نتایج طرح آمارگیری هزینه تولید محصولات کشاورزی در سال ۱۳۷۲ - جلد سوم نتایج محصولات عمده به تفکیک استان‌ها	۱۳۷۳
۲۰۸	راهنمای بانک اطلاعات زراعت (نسخه دوم)	۱۳۷۳
۲۰۹	آمارنامه کشاورزی سال ۱۳۷۲	۱۳۷۳
۲۱۰	بررسی عملکرد شلتوک در استان گیلان	۱۳۷۳
۲۱۱	بررسی عملکرد شلتوک در استان مازندران	۱۳۷۳
۲۱۲	راهنمای استفاده از بانک اطلاعات هواشناسی	۱۳۷۳
۲۱۳	راهنمای استفاده از سیستم حسابداری سازمان‌های کشاورزی	۱۳۷۳
۲۱۴	راهنمای استفاده از سیستم‌های آموزشی	۱۳۷۳
۲۱۵	بررسی‌های آماری کشاورزی (شش ماهه ۱۳۷۳)	۱۳۷۳
۲۱۶	بانک اطلاعات کشاورزی جهان	۱۳۷۳
۲۱۷	تقویم زراعی	۱۳۷۳
۲۱۸	دستورالعمل تهیه نقشه کاربری اراضی با استفاده از تفسیر اطلاعات ماهواره‌ای	۱۳۷۳
۲۱۹	تهیه نقشه کاربری اراضی / پوشش اراضی استان گیلان با استفاده از تفسیر ماهواره‌ای	۱۳۷۳
۲۲۰	برنامه آموزش انفورماتیک سال ۱۳۷۴	۱۳۷۳
۲۲۱	راهنمای استفاده از سیستم پیگیری نامه‌های امور مجلس	۱۳۷۲
۲۲۲	پیشنهاد تشکیلات تفصیلی واحد آمار و سنجش از دور	۱۳۷۲
۲۲۳	بررسی آماری گندم کشور	۱۳۷۲
۲۲۴	بررسی‌های آماری کشاورزی	۱۳۷۲
۲۲۵	راهنمای استفاده از سیستم پیشرفت کارها و پروژه‌ها	۱۳۷۲
۲۲۶	مستندات فنی سیستم هزینه تولید محصولات کشاورزی	۱۳۷۲
۲۲۷	مستندات فنی سیستم ارز و ثبت سفارشات خارجی	۱۳۷۲
۲۲۸	راهنمای استفاده از سیستم پیگیری مکاتبات دفتر مدیریت	۱۳۷۲
۲۲۹	مستندات فنی سیستم بودجه و اعتبارات	۱۳۷۲
۲۳۰	مستندات فنی سیستم پیشرفت کارها و پروژه‌ها	۱۳۷۲
۲۳۱	راهنمای استفاده از بانک اطلاعات زراعت	۱۳۷۲
۲۳۲	مستندات فنی سیستم پیگیری مکاتبات	۱۳۷۲
۲۳۳	راهنمای کاربران بانک اطلاعات کارکنان سازمان‌های کشاورزی استان‌ها	۱۳۷۲
۲۳۴	بررسی‌های آماری کشاورزی (شش ماهه اول سال ۷۲)	۱۳۷۲
۲۳۵	راهنمای استفاده از سیستم دفترداری مالی	۱۳۷۲
۲۳۶	راهنمای استفاده از سیستم سبز محصول	۱۳۷۲
۲۳۷	گزارش آمارگیری نمونه‌ای خرما	۱۳۷۲
۲۳۸	راهنمای کاربران سیستم حسابرسی کامپیوتر AS/400	۱۳۷۲
۲۳۹	مستندات فنی سیستم حسابرسی کامپیوتری AS/400	۱۳۷۲
۲۴۰	برنامه آموزش انفورماتیک سال ۱۳۷۳	۱۳۷۲

۲۴۱	بررسی‌های آماری کشاورزی	۱۳۷۱
۲۴۲	نتایج طرح آمارگیری هزینه تولید محصولات کشاورزی در سال ۱۳۷۰ - جلد اول، کل کشور	۱۳۷۱
۲۴۳	نتایج طرح آمارگیری هزینه تولید محصولات کشاورزی در سال ۱۳۷۰ - جلد دوم، محصولات عمده	۱۳۷۱
۲۴۴	نتایج طرح آمارگیری هزینه تولید محصولات کشاورزی در سال ۱۳۷۰ - جلد سوم، استان‌ها به تفکیک	۱۳۷۱
۲۴۵	طرح جامع انفورماتیک اردیبهشت ماه ۱۳۷۱	۱۳۷۱
۲۴۶	تهیه نقشه نحوه استفاده از زمین برای ناحیه جنوبی تهران با استفاده از اطلاعات ماهواره‌ای	۱۳۷۱
۲۴۷	تهیه نقشه حرارتی از دریاچه مهارلو، با استفاده از اطلاعات ماهواره‌ای	۱۳۷۱
۲۴۸	خلاصه‌ای بر شناسایی و برآورد سطح زیرکشت محصولات کشاورزی با استفاده از اطلاعات ماهواره -	۱۳۷۱
۲۴۹	مجموعه مقالات سمینار ارتقاء فرهنگ آماری در بخش کشاورزی	۱۳۷۱
۲۵۰	طرح پیشنهادی تشکیلات معاونت انفورماتیک	۱۳۷۱
۲۵۱	راهنمای استفاده‌کنندگان سیستم کامپیوتری حقوق	۱۳۷۱
۲۵۲	راهنمای فارسی استفاده‌کنندگان از ویرایشگر دو زبانه PE2	۱۳۷۱
۲۵۳	راهنمای استفاده‌کنندگان از سیستم هزینه تولید محصولات کشاورزی	۱۳۷۱
۲۵۴	سیستم اطلاعات جغرافیایی (GIS) در فائو	۱۳۷۱
۲۵۵	نتایج طرح آمارگیری دام روستایی سال ۱۳۶۹	۱۳۷۱
۲۵۶	بررسی‌های آماری کشاورزی (ویژه نامه سال ۱۳۷۰)	۱۳۷۱
۲۵۷	آمارنامه کشاورزی سال ۱۳۷۰ آبانماه ۱۳۷۱	۱۳۷۱
۲۵۸	راهنمای استفاده از سیستم مکانیزه اطلاعات ارز و ثبت سفارشات خارجی	۱۳۷۱
۲۵۹	بررسی‌های آماری کشاورزی (بهمن ماه ۱۳۷۱)	۱۳۷۱
۲۶۰	آمارنامه کشاورزی سال ۱۳۷۰، جلد دوم	۱۳۷۱
۲۶۱	طرح استاندارد مستندات انفورماتیک وزارت کشاورزی	۱۳۷۱
۲۶۲	بررسی‌های پرسنلی و مطالعات روانشناسی سازمانی	۱۳۷۱
۲۶۳	مستندات انتقال سیستم طرح آزمایشات کشاورزی تجزیه آماری (ویژه توسعه اصلاح و تهیه بذر	۱۳۷۱
۲۶۴	مشخصات انواع اطلاعات ماهواره‌ای موجود در واحد سنجش از دور	۱۳۷۱
۲۶۵	مجموعه مقالات سمینار ارتقاء فرهنگ آماری در بخش کشاورزی	۱۳۷۱
۲۶۶	بررسی‌های آماری کشاورزی	۱۳۷۰
۲۶۷	بانک اطلاعاتی	۱۳۷۰
۲۶۸	فهرست کارت‌های بانک اطلاعاتی	۱۳۷۰
۲۶۹	بررسی‌های آماری کشاورزی	۱۳۷۰
۲۷۰	بررسی‌های آماری کشاورزی (ویژه نامه ۱۳۶۹)	۱۳۷۰
۲۷۱	بررسی‌های آماری کشاورزی	۱۳۷۰
۲۷۲	آمارنامه کشاورزی سال ۱۳۶۹	۱۳۷۰
۲۷۳	نتایج طرح آمارگیری هزینه تولید محصولات کشاورزی در سال ۱۳۶۹ - جلد اول، متوسط کل	۱۳۷۰
۲۷۴	نتایج طرح آمارگیری هزینه تولید محصولات کشاورزی در سال ۱۳۶۹ - جلد دوم، محصولات عمده	۱۳۷۰
۲۷۵	نتایج طرح آمارگیری هزینه تولید محصولات کشاورزی در سال ۱۳۶۹ - جلد سوم، استان‌ها به تفکیک	۱۳۷۰
۲۷۶	آمارنامه کشاورزی سال ۱۳۶۸	۱۳۶۹
۲۷۷	آمارنامه کشاورزی سال ۱۳۶۷	۱۳۶۸

۲۷۸	آمارنامه کشاورزی سال ۱۳۶۶	۱۳۶۷
۲۷۹	اصول و مبانی سنجش از دور	۱۳۶۶
۲۸۰	بررسی کاربرد اطلاعات ماهواره‌ای در کارتوگرافی	۱۳۶۶
۲۸۱	آمارنامه کشاورزی سال ۱۳۶۵	۱۳۶۶
۲۸۲	مشخصات مرغداری‌های پرورش مرغ گوشتی استان لرستان	۱۳۶۵
۲۸۳	مشخصات مرغداری‌های پرورش مرغ گوشتی استان مازندران	۱۳۶۵
۲۸۴	مشخصات مرغداری‌های پرورش مرغ گوشتی استان همدان	۱۳۶۵
۲۸۵	مشخصات مرغداری‌های پرورش مرغ گوشتی استان مرکزی	۱۳۶۵
۲۸۶	مشخصات مرغداری‌های پرورش مرغ گوشتی استان سمنان	۱۳۶۵
۲۸۷	مشخصات مرغداری‌های پرورش مرغ گوشتی استان‌های آذربایجان غربی - کردستان	۱۳۶۵
۲۸۸	مشخصات مرغداری‌های مرغ تخم گذار استان‌های کرمان، اصفهان و فارس	۱۳۶۵
۲۸۹	مشخصات مرغداری‌های مرغ تخم گذار استان تهران	۱۳۶۵
۲۹۰	مشخصات مرغداری‌های مرغ تخم گذار استان‌های آذربایجان غربی و شرقی	۱۳۶۵
۲۹۱	مشخصات مرغداری‌های مرغ تخم گذار استان‌های زنجان - همدان و استان مرکزی	۱۳۶۵
۲۹۲	مشخصات مرغداری‌های مرغ تخم گذار استان خراسان	۱۳۶۵
۲۹۳	مشخصات مرغداری‌های پرورش مرغ گوشتی استان‌های آذربایجان غربی - سیستان و بلوچستان	۱۳۶۵
۲۹۴	مشخصات مرغداری‌های پرورش مرغ گوشتی استان‌های ایلام - چهارمحال و بختیاری - هرمزگان	۱۳۶۵
۲۹۵	آمارنامه کشاورزی سال ۱۳۶۴	۱۳۶۵
۲۹۶	آمارنامه کشاورزی سال ۱۳۶۳	۱۳۶۴
۲۹۷	فهرست مرغداری‌های پرورش جوجه گوشتی سال ۱۳۶۱، جلد دوم (استان‌های اصفهان - ایلام)	۱۳۶۳
۲۹۸	فهرست مرغداری‌های پرورش جوجه گوشتی سال ۱۳۶۱، جلد سوم (استان‌های باختران - بوشهر)	۱۳۶۳
۲۹۹	فهرست مرغداری‌های پرورش جوجه گوشتی سال ۱۳۶۱ (استان‌های اصفهان - ایلام)	۱۳۶۳
۳۰۰	فهرست مرغداری‌های پرورش جوجه گوشتی سال ۱۳۶۱، جلد ششم (استان‌های زنجان - سمنان - سیستان و بلوچستان - فارس)	۱۳۶۳
۳۰۱	فهرست مرغداری‌های پرورش جوجه گوشتی سال ۱۳۶۱، جلد هفتم (استان‌های کردستان - کرمان - کهگیلویه و بویراحمد - گیلان و گرگان و گنبد)	۱۳۶۳
۳۰۲	فهرست مرغداری‌های پرورش جوجه گوشتی سال ۱۳۶۱، جلد هشتم (استان‌های لرستان -	۱۳۶۳
۳۰۳	فهرست مرغداری‌های پرورش جوجه گوشتی سال ۱۳۶۱، جلد نهم (استان‌های مرکزی - هرمزگان - همدان - یزد)	۱۳۶۳
۳۰۴	آمارنامه کشاورزی سال ۱۳۶۲	۱۳۶۳
۳۰۵	برآورد سطح جنگل و بررسی تغییرات آن با استفاده از اطلاعات ماهواره‌ای و عکس‌های هوایی (پروژه مشترک اداره کل آثار و ملاحظات کشاورزی و جهاد	۱۳۶۳
۳۰۶	آمارنامه کشاورزی سال ۱۳۶۱	۱۳۶۲
۳۰۷	طرح آمارگیری برنج	۱۳۶۲
۳۰۸	آمارنامه کشاورزی سال ۱۳۶۰	۱۳۶۱
۳۰۹	آمارنامه کشاورزی سال زراعی ۵۹ - ۱۳۵۸	۱۳۶۰